

UNDERVEIS

Kirkeblad for Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn 2-2018

DELK

Velkommen til Sankthansstevnet på Gjennestad 23. og 24. juni!

Se side 36.

11

Brente barn-saken i DELK
- var nå dette nødvendig?

22

Ulf Asp slutter som
prest i Ryenberget

36

Bygge
for
livet

Program for Sankthansstevnet

6-7 Gled dere i Herren alltid

Av Arne Austad

9 Et oppriktig brev og en ekte beklagelse

Intervju med
Thomas Rachlew

20 Og Ordet vart pergament

Av Hans Johan
Sagrusten

Fra innholdet

- 03 Ledere
- 04 Ny misjonssituasjon – eller bare mer slik den var?
- 05 Ny lov om trossamfunn
- 07 Diakonispalten
- 08 Brev til elever ved DELKs barne- og ungdomsskoler
- 10 Utålmodighet – en dyd | Kristent bofellesskap
- 12 Fra bibeloversetterens verksted
- 13 Bibeldag på Skauen
- 14 Min bibelhelt V
- 15 Vi har krateret | Hvordan skape trygge rom i DELK?
- 16 Den norske kirke – hva nå?
- 17 En menighetsplante på Møre
- 18 Møtelisten
- 21 Miljø. Møteplass. Misjon.
Revisjon av liturgisk musikk i DELK
- 23 DELK-tur til Israel
- 24 Nei, lærer skulle jeg ikke bli | Konfirmasjon i Moe
- 25 Barnas side
- 26 Oppholdstilatelse i Norge | Aktuelle bøker
- 27 Bondal | DELK får nytt motto
- 28 Tilsynsmenn kommer og går – Venke består
- 29 BØNN & LIV
- 30 Nytt fra DELK
- 34 Slekters gang | Gaver til DELK | DELKs utsendinger
- 35 DELKs adresser og kontaktpersoner

UNDERVEIS er et informasjonsblad som skal fremme sunn åndelig utvikling, liv og vekst.

Bladet utgis av Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn med fire nummer pr. år.

35. årgang.

Opplag 2 200 eksemplarer.

Bladet er trykket på et miljøvennlig og svanemerket papir.

Gjengivelse tillatt med kildehenvisning.

Bladet finansieres med gaver.

www.delk.no – delk@delk.no

Ansvarlig redaktør Tilsynsmann Rolf Ekenes

Kontortelefon: 33 35 93 51

Mobiltelefon: 900 91 562

rolf.ekenes@delk.no

I redaksjonen:

Erling Rantrud

Telefon: 916 42 047

erling.rantrud@delk.no

Jostein Bendiksen

Telefon: 916 93 952

jostein@toppidrettsgymnaset.no

Red. sekr. – design & layout

Tormod Fredriksen, TEIE it-com

Telefon: 916 93 078

tofredr@online.no

Trykk

Nordby Grafisk AS, Larvik

Forsiden

Gjennestad i Stokke. Foto: TFR

Distribusjon

DELK-kontoret

Telefon: 33 35 93 50

underveis.abonnement@delk.no

Økonomi

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn

Åslyvn. 19, 3170 Sem

delk@delk.no

Konto-nr.: 3000 27 13949

ISSN: 0809-229x

Giverglede i DELK

Å drive kirkearbeid er en stor glede og en Guds velsignelse – for det aller meste. Så er det også noen litt brysomme sider; det har det alltid vært. Men uansett er det ganske store utgifter forbundet med drift av kirke og menigheter. Også det har det alltid vært; jf. innsamlingen til menigheten i Jerusalem – 1 Kor 16, Apg 20, 2 Kor 8. Og vil bli til Herren setter sluttstrek.

En permanent utfordring

Dermed må vi ha inntekter. For oss frikirkelige er det i hovedsak gaver fra kristenfolket og medlemmene. Det har DELK vært avhengig av helt siden starten, og er det ikke mindre i dag. Å få nok inntekter er en permanent utfordring.

Givergleden er stor blant DELK-folk; det merker vi jevnlig på hovedkontoret. Siste år fikk vi dekket det vi trengte til både menighetsarbeid og prestetjeneste, til skoledrift og misjonsinnsats, til diakoni og barnarbeid. Alt med det formål å formidle Guds kjærlighet i Jesus Kristus til både kirkefolk og unådde. Takk til alle giverglade DELKere! Men mest av alt: takk til Gud.

Oss selv nok

Men dette går ikke av seg selv. Vi må stadig utfordres på å gi og dele, ellers daler givertjenesten. Vi er oss selv nok; våre egne behov sørger vi rikelig for, mens andres nød og det åndelige behovet ser vi ikke like lett. Her må det jobbes hardt for at hjertet holdes varmt og givertjenesten oppe. Det skjer enten vi gir på 'gamlemåten', med ofringer og innsamlinger slik vi alltid har gjort – eller vi går noen nye veier. Autogiro har vist seg å være en veldig fruktbar fornyelse av måten vi gir på. Likevel – vi må stadig tenke nytt for å få opp inntektene.

I Underveis har vi de siste gangene hatt to giroer. Den ene går til Underveis. Det koster omkring 90 000 kr hver gang å lage og sende ut de drøyt 2000 eksemplarene av vårt gratisblad. Da MÅ vi be om gaver for å kunne fortsette å sende til de som vil ha. I tillegg hadde vi også en julegavegiro i desember, hvor gaveformålet var planting av nye menigheter. I mars hadde vi en vårgave, hvor pengene gikk til ulike sider ved DELKs arbeid sentralt: generalforsamling, Sankthansstevne, kontordrift, informasjon, administrasjon og annet.

Foto: Boe Johannes Hermansen

Betydelig gaveøkning

Vi var spente på reaksjonen: Ville folk gi på begge giroene? Vi kan melde om følgende: Samlet sett har vi hatt en betydelig gaveøkning etter at tilleggsgiroen kom. Takk til dere som ikke sukker over nye måter å be om gaver på, men gir med glede – enda mer enn før! Vi er utrolig takknemlige – og vil fortsatt være frimodige når det gjelder både å gå nye veier, og å utfordre oss selv og andre på økte bidrag.

I 2 Kor 9,7 sier Paulus: 'Gud elsker en glad giver.' Bare dét er en enorm inspirasjon til å gi og dele.

(Se for øvrig side 33.)

Kongelig bryllupspreken

For ikke lenge siden var det stort kongelig bryllup i et av de mest hoffglade kongeriker vi vet om, Storbritannia. En prins skulle gifte seg, pomp- og prakt-faktoren var skyhøy, og celebriteter fra hele verden var gjester. Høykirkelige Church of England var rammen rundt den spektakulære vielsen. Damehattene minnet mest om gartneriuhell eller påbegynt fuglebolig, og medieoppbudet var massivt.

I utgangspunktet vet vi ikke noe om dette. Men vi har sjekket i ettertid. For hva fikk mest oppmerksomhet i verdenspressen etter vielsen? Det var av alle ting:

vielsesprekenen. Og hvorfor det? Fordi den var så levende og ekte, var meldingen. Og fordi innholdet var så sterkt.

Det var Michael Curry, en svart biskop fra USA, som hadde prekenen. Hva han står for som prest, vet jeg ingenting om. Men en ting er sikkert: den kristne kjærlighet ble forkynt på en måte som langt overgikk kleine bryllupstaler eller kjærlighetssnakk ingen husker etterpå. Guds kjærlighet var tema for talen. Denne kjærlighetskraften – fra Gud, og ut mot mennesker, er verdens sterkeste kraft, sa biskopen. Aller best ser vi den i det Jesus gjorde for oss. Han ga sitt

liv for verden – det er hva kjærlighet er! Jesu forsonende, frelsende kjærlighet er det eneste som til sist kan forandre verden.

Slik lød det i et kongelig britisk bryllup mens gallagjestene fulgte intenst med og hele verden hørte på. – I Fil 1,15 sier Paulus noe om at Ordet blir forkynt med mange ulike motiver og under merkelige omstendigheter. – Men hva gjør det? Kristus blir forkynt i alle fall. Og det er jeg glad for, sier han.

Kristus ble forkynt i alle fall i Windsor Castle. Da kan selv et kongelig bryllup være greit.

Ny misjonssituasjon – eller bare mer slik den var?

De som var blitt spredt på grunn av den forfølgelsen som begynte med Stefanus, reiste omkring. Apg 11,19. De troende ble spredt og med dem kom troens liv i berøring med nye mennesker andre steder – til nytt liv og nytt håp. Evangelister stod fram med glød i hjerte og i stemme. Slik skjedde det i den første kirkens tid. Og det skjer nå. I stor utstrekning. Kirken vokser mest, og kanskje minst planlagt, i tider med forfølgelse.

Noen glimt som kan bidra til å orientere oss

I Tyrkia var det for ikke lang tid siden 40 byer uten en eneste kristen. I dag er det kristne flyktninger tilstede i alle disse byene. Midt i en urolig og angstfylt tid. I en fortettet anspent verdenssituasjon. Fra Syria har 5,5 millioner mennesker forlatt sine hjem og blitt flyktninger. En endeløs rekke av mennesker er på flukt fra traumer, med traumer. Midt i dette vokser Jesu Kristi kirke.

Iran. Da den islamske revolusjon fant sted i 1979, var det mer enn 500.000 armenske og assyriske kristne. De fleste av disse har siden kjent seg tvunget til å forlate sitt hjemland. Men antallet av kristne med muslimsk bakgrunn (Muslim background believers) har vokst enormt, fra færre enn 500 i 1979 til 1–3 millioner i dag. Mange muslimer er syke og slitne av det som skjer. Mange blir ateister. Og svært mange har møtt Kristus. Unge kristne samler seg i skjul. Flere iranske kristne med muslimsk bakgrunn har blitt lagt til norske menigheter – også i DELK.

Irak. Av 5,1 millioner kristne er det nå 200.000 tilbake. Presset på å reise er enormt. Noen nonner forblir i en av de mest ødelagte byene – under trusler og ødeleggelse rundt seg. «Forsvinn!» er malt på restene av hus. De blir – for å vise Guds kjærlighet. Beredt til å dø. Fokus på to ting: utdanning til jenter og kvinner. Og å dele evangeliet. Nåtidens misjonærer?

I dette skoleåret hadde DELK-skolene Sat-7 som misjonsprosjekt. Sat-7 er et stort kristent TV-selskap som kringkas-

ter inn i den 'lukkede' muslimske verden. Sat-7 sender på tre hovedspråk undervisning, andakt, sosiale emner, helse, mikrofinans, utvikling, kjønn, handikap osv. Med tanke på undergrunnskirkene er dette uvurderlig viktig undervisning. 'Alle' kristne i Iran kjenner Sat-7. Et eget skoleprosjekt når tusener av barn i flyktningeleire.

Et iransk kristent ektepar bor hos Mariasøstrene på Arneberg. Han har en viktig tjeneste rettet mot farsi-talende konvertitter og søkende muslimer. De ser et stort behov for målrettet undervisning av denne gruppen. Ofte opplever de at konvertitter kan ha vært med i norske menigheter i lengre tid uten å ha fått med seg fundamentale ting i den kristne tro. Misjonskomiteen i DELK har fått anbefalt søknad om støtte.

Mange av de som blir kristne, opplever utstøtelse og trakassering fra egne. Traumer og livstrøbbel kommer tilbake og innhenter. Noen har møtt kristne som ikke vet hva konsekvensene er for en konvertitt. Våre nye søsken trenger å bli godtatt, trenger hjelp til å starte et nytt liv. Aktuell misjonsstrategi: menigheten som et hjem!

Misjon framover?

Misjonærer skal fremdeles bli kalt og sendt til fjerne eller litt nære andre land. Men dette har i senere år handlet om store personlige anstrengelser, kostbar forberedelse – og så ofte ganske kort virketid ute. Det har handlet om å sende med ut en liten teig av norsk velstands-trygghet – som stor post på budsjettet. Egne lærere for barna, helsetrygghet, sikker bil, velfungerende hus osv. Ikke sjelden med en bismak både hos de som ble sendt, og de som sendte: Ble vi en av 'dem'?

En av DELKs tidligere misjonærer som arbeider blant en innvandrer-gruppe i Norge, forteller hun aldri har vært mer misjonær enn nå. Hjemmet deres er ofte samlingsted for folk fra andre land og kulturer. En misjonsstasjon? Folk fra ca. 230 ulike nasjoner er nå i Norge, mer eller mindre bosatt. De fleste med bånd og kontakter tilbake til like mange land

– åpne og lukkede. Det mest vanlige er at de etterspør og lengter etter vennskap – og håp.

Praktisk talt alle menigheter og kirker i DELK ligger nå som en ferdig (eller halvferdig?) misjonsstasjon rett i nærheten av mennesker fra en annen del av verden. En ung norsk kvinne har utviklet et prosess-preget kurs (masteroppgave) for å gjøre kirkekafe-samvær ordentlig inkluderende!

Et kall synes å være brakt helt opp i ansiktet på hele menigheten – som handler om sendelse til nabolaget. Er den nye befolkningssituasjonen også et nådens middel i Guds hånd så vi, ved å ta imot migrantkristne, selv kan bli bevart åndelig levende?

Noen overordnede perspektiver

Den protestantiske tradisjonelle misjonsbevegelsen er i en krevende omstilling – i en krise? Donald Mc Gavran (kirkeveksttenkningens grunnlegger) har med mye bifall kritisert det tradisjonelle evangeliske mønsteret med møter der musikk etc. og forkynnelse skulle føre mennesket fram til et dramatisk punkt der det skulle ta stilling til Gud. I stedet utformet han et program som gikk ut på å hjelpe folk om bord på en livslang reise og livslangt kristent disippelskap og fellesskap av troende. Her ligger et viktig fornyende misjonsperspektiv.

En sekulær markedenkning har mye rådet i kirkene. Misjon ble et spørsmål om kommunikasjon og relevans. Det har vært sterkt fokus på handling, organisering og aktivitet. Når vekkelser som tente misjonsgloden stilnet, gjaldt det mer og mer å opprettholde en aktivitet. Når vår tids overfylte og oppjagede livsstil også skulle romme misjon, ble det med stadig mindre glød – og mer slitasje?

Hva handler misjon egentlig om? At menigheten trekkes inn i den treenige Guds sendelse, som Jesu kropp på jorden (1 Kor 12,27). "Likesom Faderen har sendt meg, sender jeg dere."

Kirken skal i sin sendelse/misjon være lik Jesus i hans sendelse. Misjonens mål er omvendelse – at mennesket vender

Ny lov om trossamfunn

Vil det få konsekvenser for DELK?

sitt ansikt mot Gud. Og vender seg bort fra falske guder. Misjon må modellere hva det er å leve det nye livet sammen med Ham. Et liv som med glede finner seg i at timelige goder blir tatt fra dem?

En bekjent som hadde vært mange år i et fattig, krigsherjet land, kom hjem til Norge med familien. Han leide husrom til familien sin over garasjen på huseierens villa. Han som var kommet tilbake til Norge, ble en dag grepet av misunnelse på huseier som hadde det aller meste, mens han og familien eide praktisk talt ingen ting. Det var da han hørte Jesus si til ham: «Er jeg verdt det?» Misunnelsen forsvant – gleden over å få tjene kom tilbake!

Kirken kalles ikke til å 'drive' misjon, men å delta i Guds. Slik som Jesus selv: "Sønnen kan ikke gjøre noe av seg selv, bare det han ser Faderen gjøre" (Joh 5,19). Det vil handle om å finne inn i stillheten, bønne og hvilen. Og i balansen mellom troens hvile og troens handling. Igjen og igjen handler det om å innrette seg som Maria og ikke som Marta. Og like mye: ikke som prest og levitt som av viktige planlagte grunner går forbi – men som den barmhjertige samaritan. Og kanskje trenger vi langt mer vekt på langsom vekst og modning. Vi slynges så lett ut mot periferien, mot det overfladiske. Raske løsninger! Våre løsninger, planer og strategier!

Vi trenger det som gir rotfeste, vi trenger hjelp fra den rike og prøvede åndelige erfaringen som er i kirkens arve-gods. Stillheten for Guds ansikt og bønnens vei er den nødvendige begynnelse og blivende forutsetning for all misjon:

*Stillhetens frukt er bønn.
Bønnens frukt er tro.
Troens frukt er kjærlighet.
Kjærlighetens frukt er tjeneste.
Mor Teresa.*

*Av Ulf Asp
misjonssekretær i DELK*

Våren 2019 vil det komme en ny lov for tros- og livssynssamfunn i Norge. Den skal erstatte de tre lovene som gjelder i dag: kirkeloven, trossamfunnsloven og livssynssamfunnsloven. I følge kulturdepartementet skal loven føre til forenkling og likebehandling. Men hvilke konsekvenser vil dette få for DELK? Arvid Ludvigsen forteller om hvordan det har blitt jobbet med å påvirke denne loven fra hovedkontoret på Sem.

Fram til desember 2017 var det mulig å komme med innspill i forhold til denne loven. Det var en åpen høringsrunde om saken, og DELK har jobbet aktivt for å gi gode bidrag. – Vi har jobbet sammen med Norges Kristne Råd som gav en samlet besvarelse i høringsrunden, forklarer Arvid Ludvigsen. – Men vi sendte også vårt eget innspill i tillegg. Vårt svar ble gjort kjent for rådsrådet, legger han til.

Flere har gitt uttrykk for bekymring når det gjelder denne loven. Noen er redde for at dette vil føre til forskjellsbehandling, og at Den norske kirke blir favorisert og mindre trossamfunn vil bli nedprioritert. En ny finansieringsordning skal være en del av den nye loven, og i dette forslaget ligger det en antallsbegrensning. Den sier at alle trossamfunn som skal motta tilskudd, må ha minst 500 medlemmer over 15 år. Dette er Ludvigsen skeptisk til. – Forskjellsbehandling i forhold til Den norske kirke er vi og de fleste i Norges Kristne Råd svært våkne på. Staten må begrunne godt hvorfor Den norske kirke skal ha særbestemmelser. Her kommer vi til å følge med som en klegg. Og Den norske kirke vil merke kraftige innskrenkninger i forhold til det livet de har hatt. De må stramme reima mange hakk.

I tillegg til å fylle ut et svarskjema til Kulturdepartementet, gav hovedkontoret for DELK en avsluttende kommentar i sitt høringsinnlegg. Underveis gjengir her kommentaren i sin helhet:

"DELK slutter seg til uttalelsene som sendes fra Norges kristne Råd. Vi vil i tillegg uttrykke:

- 1. Det er viktig at lovverk utformes slik at vi i Norge kan beholde en reell trosfrihet.*
- 2. Ved reell trosfrihet må lovverket ikke legge begrensninger på et trossamfunns utøvelse av sin virksomhet.*
- 3. Offentlig tilskudd er svært sentralt i mulighet for utøvelse av tros- og livssynssamfunns virksomhet. Derfor er det viktig at loven utformes slik at økonomisk diskriminering eller forskjellsbehandling ikke oppstår.*
- 4. Antallsbegrensning vil virke dirigerende og redusere den reelle trosfrihet.*
- 5. Aldersbegrensning for tilskudd er diskriminerende. I Dnk så vel som i andre trossamfunn er det fokus på barn og arbeid tilrettelagt for dem. De er registrerte medlemmer.*
- 6. Det er krevende å gi Den norske kirke særbestemmelser uten at det virker diskriminerende på de andre trossamfunn. Det er lett å se for stort på oppgaver eller å anse sider ved Dnk som spesielle, og det er lett å overse at mange andre trossamfunn kan ha de samme særtrekk og mange av de samme oppgaver eller utfordringer. Den samfunnsmessige kulturelle betydning ligger i summen av alle trossamfunns virksomhet inklusiv Dnk. For å motvirke skjev vektlegging bør Den norske kirkes særstilling versus de andre trossamfunn fastlegges og justeres i et råd med representanter fra Dnk og organer for de andre trossamfunn.*
- 7. Gravplasser bør ideelt sett være en kommunal oppgave å eie og drifte."*

Samtidig med den nye loven, vil det også komme en prinsipiell stortingsmelding om tros- og livssynspolitikken i Norge. Dette skjer altså på vårparten til neste år. Om lag et år fram i tid. Ludvigsen og de andre på hovedkontoret til DELK vil følge opp saken helt til den er konkludert.

Jostein Bendiksen

"Gled dere i Herren alltid – Må kristne alltid være glade?"

Av Arne Austad

Denne artikkelen er en sammenfatning av et foredrag jeg holdt i Kirkeforum på Granly skole 26.02.18 med samme tema. Ut fra ordet fra Filipperne 4.4 reises spørsmålet om dette betyr at kristne alltid må være glade?

La meg først ta utgangspunkt i ordet *evangelium* som betyr et godt budskap. Jesus kalte selv sitt budskap for «et gledesbudskap for fattige» (Luk. 4,18) en oppfyllelse av profetien hos Jesaja, «for å lege dem som har et knust hjerte, rope ut frihet for fanger og frigjøring for dem som er i lenker» (Jes 61,1). Paulus bruker ordet om det kristne budskapet om Jesus, med vekt på at han var Guds sønn som ble menneske og som døde og sto opp for å gi menneskene frelse (Rom 1,1.16).

I denne artikkelens tema ligger en forventning om at kristne, de som tror på Kristus som frelser og Herre, alltid må være glade fordi de har tatt imot dette budskapet om glede og frigjøring fra fangenskap og lenker som binder oss.

Hva betyr glede i denne sammenheng? Som psykiater og overlege ved Modum Bad Klinikken i flere år var jeg delaktig i å utvikle en ny behandlingsmodell, den såkalte *Vitabehandlingen*, med fokus på eksistensielle og religiøse temaer som kan være flettet inn i pasientens psykiske symptomer. Det kan være angst og depresjon, slitenhet, utbrenthet, søvnvansker og innestengte følelser som gnager og stjeler energi. Hos noen av mine kristne pasienter har enkelte følelser vært syndstemplet og skambelagt, for eksempel sinne og seksuelle følelser, som kan føre til bitterhet, skyldfølelse og skam. I en slik sammenheng har mange hatt problemer med å skille mellom skyld og skam. De kan bli sittende fast i å skulle bekjenne normale menneskelige følelser som synd, uten å få tak i skamfølelsen som ligger under. Skam er knyttet til selvfølelsen og opplevelsen av egenverdi. Det kan skape mindreverdsfølelse, sosial angst og i verste fall alvorlig depresjon med selvmordstanker. Skyldfølelse for handlinger som innebærer krenkelse og urett mot andre mennesker, kan gjøres opp gjennom å be om unnskyldning og tilgivelse overfor den/de som jeg har såret eller skadet. Syndsbekkenelse og tilgivelse virker frigjørende og kan bidra til å skape forsoning og fred. Slik kan vi legge vonde ting bak oss og gå oppreist videre.

Skamfølelsen sitter dypere og forsvinner ikke gjennom syndsbekkenelse, snarere tvert imot. Skammen er knyttet til den jeg er som person, min selvverdi og menneskeverd. Den skamfulle vil skjule seg, kjenner seg skitten og stygg, «feil», ikke bra nok, lever ikke opp til idealbildene. Mange plages av selvforakt med en dyp følelse av underlegenhet, utenforfølelse, ydmykelse og vanære. Skammen er ofte ordløs og mistolkes som skyld. Hva kan hjelpe den som har et knust selvilde? Å se den andre, vise respekt og la den andre få kjenne seg elsket og akseptert. Mange unge føler på krav til prestasjoner og utseende. La den andre få kjenne seg verdsatt

Arne Austad er lege og spesialist i psykiatri. Bildet er tatt på Kirkeforum på Granly skole 26. februar 2018. Foto: Boe Johannes Hermansen

for den han/hun er, «god nok». Det er ikke om å gjøre å være best, men å få være seg selv.

Normale følelser og følelsesbevissthet

I Vitabehandlingen jobber vi mye med å få kontakt med egne følelser, det vi kaller *følelsesbevissthet*. Hensikten er å kunne nyansere og skille mellom ulike følelser og akseptere at vi er mennesker med alle slags følelser, både det vi kaller positive og det vi kaller negative følelser. Følelsene uttrykkes gjennom ord og bilder, settes i sammenheng med vår historie, vår livssituasjon og våre viktigste relasjoner, som også omfatter gudsforholdet. Det indre bildet av oss selv, våre foreldre og Gud kaller vi *indre representasjoner*. Dette er mer enn historisk korrekte bilder eller beskrivelser, men er farget av følelser, fantasier, skuffelser og savn. Slik blir bildeterapien og våre fortellinger om vårt liv en innfallsport til våre følelser. Siden behandlingen foregår i grupper, får vi inn en viktig terapeutisk faktor som handler om å kjenne seg forstått og akseptert i et fellesskap.

Våre 10 grunnfølelser

- Iver og interesse
- Glede
- Frykt og angst
- Sinne og raseri
- Tristhet og dyp smerte/sorg
- Skam
- Skyld
- Sjalousi
- Forakt
- Ømhet og hengivenhet

Eksistensielle temaer

Å eksistere betyr bokstavelig talt å være. Væren og eksistens er synonyme begreper. Grunnleggeren av eksistensiell filosofi er den danske teologen *Søren Kierkegaard*. I hans tenkning er det å være et spørsmål om å være tilstede i verden som et *selv*, en person. Eksistensiell psykologi handler om våre grunnleggende livsvilkår som gjelder alle mennesker på lik linje. Den amerikansk-jødiske psykologen *Irvin Yalom* har i sin lærebok beskrevet fire grunntemaer i den eksistensielle psykologi:

- Døden
- Frihet og ansvar
- Isolasjon og ensomhet
- Meningsløshet

Det handler om eksistensens iboende tragedier, menneskets kamp mellom det gode og det onde, ansvar og skyld, det meningsløse, livets begrensninger og dødens realitet. Som troende kristne er vi ikke lovet noe «lett liv». Kristne er underlagt de samme livsvilkår som andre mennesker. Kristen tro gir ingen forsikring mot «jordlivets slag».

Sorgen og gleden de vandre til hope, / lykke og ulykke gange på rad. / Medgang og motgang hinannen anrope, / solskinn og skyer de følges og ad. / Jorderiks gull / er prektig muld. / Himlen er ene av salighet full. (Thomas Kingo)

Vonde og vanskelige følelser og konflikter er knyttet til våre eksistensielle livsvilkår. Det synes å ligge til menneskets natur å utelate, benekte eller lukke øynene for det ubehagelige, livets vrangside og de mørke kreftene i eget sinn, noe som er et felles tema i alle religioner, så vel som i dybdepsykologien. Kirken må tale sant om livet.

Hvis vi vender tilbake til Jesu gledesbudskap, handler ikke dette om glede som belønning for innsatsen, eller styrken i vår tro, men om «gledden i Herren» som vi kan ta imot i nåde, på tross av våre feiltrinn, smerte og lidelse som møter oss alle før eller siden.

La mennesker få føle seg akseptert, tatt imot og elsket som de er, i "det milde ljøset" av den aronittiske velsigelsen:

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.

Diakoni-spalten

– og tok ham med til et herberge

Bibelfortellingen om den barmhjertige samaritanen finner vi i Lukas.

For mange er det en kjent fortelling. Den begynner med mannen som blir overfalt og slått slik at han blir liggende i veikanten. På veien går folk forbi, noen ser også mannen som ligger der, men bryr seg ikke. *Men en samaritan som var på reise, kom også dit hvor han lå, og da han fikk se ham, fikk han inderlig medfølelse med ham. Han gikk bort til ham, helte olje og vin på sårene hans og forbandt dem. Så løftet han mannen opp på eselet sitt og tok ham med til et herberge og pleiet ham. Neste morgen tok han fram to denarer, ga dem til verten og sa: 'Sørg godt for ham. Og må du legge ut mer, skal jeg betale deg når jeg kommer tilbake.'* Luk 10,33-35

Det er mange gode diakonale poeng i denne teksten. Jeg har lyst til å trekke fram et poeng som jeg stadig vender tilbake til. Det fortelles om et herberge, et sted som tar i mot den som bærer og den som er såret. Og verten i dette herberget sørger godt for dem som kommer.

For meg er dette et vakkert bilde på en omsorgsfull kirke. En kirke der Gud er med sin kjærlighet. Der vi ved nattverdbordet kan få ny kraft og styrke for dagen og for livet. Et legende og helende fellesskap dit alle kan komme med sitt liv og sin tro. Kanskje var det en tale, eller en sang eller et blikk og en god samtale du ble møtt med. Kanskje fikk du i bønn legge fra deg noe som er tungt å bære.

Det er godt at slike herberger finnes. Utfordringen til oss er hvordan vi kan være en kirke som leger og heler? Diakonien skal legge til rette for at mennesker skal ha gode herberger å komme til. Vi trenger det når vi bærer andre og når andre bærer oss. Vi får komme med hele vårt liv, og vi håper å gå derfra styrket til det som møter oss.

Hans Olav Mørk har skrevet teksten til en utsendelse som ble brukt under en gudstjeneste i Tøyenkirken i Oslo i 1991.

Gå! Kom!

Gå!

Gå med uro.

Gå i hast.

Slutt aldri med å gå ut av kirkens rom,

ut av freden og stillheten,

ut i bråket og ubehaget,

til latteren og gråten.

Bær med deg det levende brødet du fikk her, som en skatt mellom dine hender og i ditt hjerte.

Del det ut igjen og igjen.

Alltid strekker det til,

Om du bare fortsetter å bryte det.

Kom!

Slutt aldri med å komme tilbake til dette stedet.

Kom aldri tomhendt.

Ta med deg ropet som presser bak leppene.

La det få lyde her.

Ta med deg sulten som aldri ble stillet,

kampen som ennå ikke er vunnet.

Ta med deg en som alltid har vært

ditt medmenneske

uten at du visste det.

Her er møtestedet

i lyset fra Guds ansikt.

Elisabeth Fehn Olsen

Brente barn-saken i DELK

Brevet fra Forsoningsutvalget til tidligere elever ved DELKs skoler

Henvendelse angående oppvekst og skolegang i DELK

Til tidligere elever ved DELKs skoler

Dette brevet sendes til elever ved DELKs barne- og ungdomsskoler i tidsrommet 1955-1990. Vi i DELKs ledelse kjenner til at en del av elevene ved våre skoler, spesielt i disse tiårene, har opplevd vanskeligheter knyttet til undervisningen eller forholdene for øvrig på skolen.

Kanskje vil noen mislike både brevet og tiltaket. Samtidig har vi grunn til å tro at det er noen som vil være glad for å få dette brevet. Akkurat det har avgjørende betydning. Så vil flere av dere som mottar dette brevet oppleve at dette ikke angår dere, kanskje fordi dere har et positivt eller uproblematisk forhold til DELK.

Skolen

Vi vet for eksempel at kristendomsundervisningen, med sin store vekt på utenatføring, skapte en nederlagsopplevelse for mange elever. Kristendom ble for noen forbundet med å mislykkes, med gjensetting og straff. Mobbing, både fra lærere og medelever, har skapt varige sår hos enkelte. Å være en del av en klasse der medelever ble utsatt for dette må ha vært vondt å være vitne til. Bitterheten overfor DELK er fortsatt betydelig hos mange.

Kirken – og hjemmet

I flere av menighetene var det holdninger og sider ved forkynnelsen som skapte vansker. Den strenge domsforkynnelsen ble vanskelig å håndtere for mange, og skapte for noen en varig helvetesangst. Spørsmål knyttet til etikk og praktisk kristenliv ble opplevd som krav, bud og formaninger.

I mange hjem fulgte familiene opp langs disse linjene. Mange foreldre og andre voksne ønsket å være lojale

overfor en menighet og ledere de hadde åndelig tillit til. Kritikkk mot ledere og menighet ble sett på som opposisjon mot Gud.

Ulike erfaringer

Ingen er tjent med at disse mørke sidene ved DELKs nære historie tildekkes, omskrives eller forties. Dette er fortellinger som hører med i DELKs historie uansett hvor alvorlige eller smertefulle de måtte være. Samtidig er det mange som har gode minner fra sin DELK-oppvekst og er takknemlige for det de har fått gjennom skoletiden, både når det gjelder tro og livsveiledning, også blant de som ikke er aktive i kirkesamfunnet i dag. Det endrer allikevel ikke alvoret i erfaringene og fortellingene til alle som opplevde det stikk motsatte.

Bekjennelsen fra 1995

I 1995 kom den daværende kirkeledelsen i DELK med en åpen beklagelse for de forhold som her er omtalt. I DELKs kirkeblad Underveis og i andre sammenhenger beklaget de ulike sider ved kirkesamfunnets virksomhet som hadde påført mennesker mye vondt.

I ettertid har det vist seg at mange ikke kjenner til denne beklagelsen. En stor del av dem som satt igjen med bitterhet over sin barndom og ungdomstid i DELK, fikk ikke den utstrakte hånd de personlig hadde trengt. Om det ble skapt forventninger om en direkte henvendelse og en omsorg overfor den enkelte, ble dette i liten grad gjort i praksis. Det førte til stor skuffelse for mange. Det har vi fått noen signaler om i det senere.

Hensikten med brevet

Det vi først og fremst ønsker med denne henvendelsen, er å uttrykke dette: Vi kjenner en dyp sorg over at DELK har bidratt til at enkelte menneskers liv har blitt unødvendig smertefulle og ufrie. Det hjelper ikke at hensikten var god

fra deres side som sto for de uakseptable holdningene og handlingene. De negative følgene ble like fullt store. Det vonde du har opplevd skulle aldri ha skjedd. I tillegg vil vi si: Det dette har medført for deg av smerte, nederlag og vonde ting knyttet til skolegang og menighet, var ikke ditt ansvar, det var skolens og kirkens ansvar.

Beklagelse

Den smerte og reduserte livskvalitet mange av dere har opplevd, gjør oss virkelig vondt å tenke på. Vi beklager at dere ble rammet av det. Med dette brevet vil vi gjerne si til hver og en av dere: Vi ønsker å bidra til at dette tas av dine skuldre. Og vi håper at vi denne gang kan nå lenger ut til dere som er berørt av dette enn vi gjorde i 1995.

Hva nå?

- Veien videre. – Et utvalg i DELK har arbeidet med denne saken det siste året. Utvalget ønsker så langt som mulig å lytte til innspill og synspunkter fra dere som er berørt av dette. Vi vil lete etter gode måter å legge til rette for bearbeidelse og forsoningsprosesser der det er ønskelig og mulig. I det videre arbeid med saken ønsker vi å knytte kontakt med kompetent fagpersonell, som f.eks. Institutt for Sjelesorg ved Modum Bad eller andre. Dersom noen ønsker en instans utenom DELK i oppfølgingen av enkelttilfeller, vil vi forsøke å legge til rette for det.
- Samtaler. – Vi ønsker å møte eller høre fra dere som kan tenke dere å dele sin historie med oss. Vi vil lytte med et åpent sinn til dere som vil dele erfaringer eller ønsker å ta opp noen konkrete sider ved deres livshistorie med oss. Vi ønsker å legge til rette for enkeltsamtaler og gruppesamlinger. Enhver kontakt vil bli behandlet strengt konfidensielt.
- Familier og generasjoner. – Sider ved

Intervju med Thomas Rachlew

"Et oppriktig brev og en ekte beklagelse"

Thomas Rachlew.
Foto: Anita Fevang

DELKs uheldige praksis i skole og kirke har vært et tabubelagt og taushetspreget område for mange, og de som har hatt behov for det, har ikke våget eller greid å ta det opp. Vi håper dette brevet kan være med og sette i gang viktige samtaler i familier og mellom generasjoner. Vi vil oppmun- tre til at disse temaene snakkes om i åpenhet, ærlighet og fortrolighet innad i familiene, mellom foreldre og barn og mellom søsken.

Hvis du opplever at innholdet i dette brevet angår deg, vil vi gjerne at du tar kontakt med oss, enten du har mye eller lite på hjertet. Dersom du vet om noen som også burde fått dette brevet, men som ikke har mottatt det, vil vi gjerne vite om det slik at vi kan sende brevet til den det gjelder.

Tønsberg, 26. april 2018

Med hilsen

For DELKs rådmøte
Rolf Ekenes, tilsynsmann
(rådmøtet består av alle DELKs eldste og prester)

Kontaktpersoner:

- Elisabeth Fehn Olsen, diakon
Ryenberget menighet, Oslo; leder av forsoningsutvalget; tlf 954 74 800; elisabeth.fehnlinsen(@)delk.no
- Reidun Hvale, diakon, Telemark; medlem i forsoningsutvalget; tlf. 905 10 396; reidun.hvale@sf-nett.no
- Rolf Ekenes, tilsynsmann; tlf 900 91 562; rolf.ekenes(@)delk.no

Ønsker du å sende brev, bruk følgende adresse: Tilsynsmann Rolf Ekenes, DELK, Åslyveien 19, 3170 Sem

En av de som utfordret DELK til å sende ut et nytt brev og beklage den skolegang mange hadde fått i DELK, var Thomas Rachlew (50) fra Tønsberg. Han gikk selv på Granly skole og har opplevd litt av det som brevet beskriver.

– *Hvorfor mente du det var nødvendig å sende ut en ny beklagelse? DELK hadde jo allerede beklaget de samme forholdene i 1995?*

– Det var mange som verken så eller hørte om brevet i 1995. Det sto i Underveis, som stort sett bare DELKs kjernetropper leser. Det var et stort skritt at DELK skrev et beklagelsesbrev den gangen, men det nådde veldig få utenfor menighetens kjerne.

– *Hvordan har du opplevd prosessen både før rådmøtet vedtok å sende brevet, og mottakelsen av brevet i ettertid?*

– I begynnelsen opplevde jeg ikke så mye forståelse, sier Thomas. – Men heldigvis har forsoningsutvalget og etter hvert rådmøtet vist evne til å sette seg inn i hva dette handler om. Jeg er veldig glad for de rause formuleringene i brevet, som gjør at mange kan føle seg imøtekommet. Responsen på facebookgrupper og i avisenes kommentarspalter viser at en barndom i menighet og skole i DELK ikke var bare positivt for alle.

Thomas peker på at brevet river opp gamle sår hos mange. Det oppleves selvfølgelig veldig vondt og krevende. For noen var brevet provosende.

– Det som fremdeles er en utfordring, er at forsoning i familiene virker komplisert å håndtere. Her må eldste og prester hjelpe til. For mange foreldre er det vanskelig å forstå at det de trodde var riktig og bra for barna, har gjort ubotelig skade.

Thomas viser til at familiene selv har et stort ansvar. Samtidig var menighe-

tens og ledernes strenge metoder og utøvelse en viktig faktor. Ansvar må plasseres der det hører hjemme. Nå er det mye følelser knyttet til det som kommer opp. Det må kanskje DELK tåle?

– *Har det betydd noe positivt for deg personlig å få dette brevet?*

– Jeg opplever at brevet er oppriktig og beklagelsen ekte. Det treffer meg, men jeg og flere sitter fremdeles på gjerdet. For mange er dette sårt og vekker til live vanskelige minner som man har prøvd å gjemme bort.

– *Nå har brevet gått ut, og det er kommet svært mange tilbakemeldinger. Hva tenker du DELK bør gjøre for å komme disse i møte?*

– De som har meldt tilbake, har veldig ulike behov. Mange har ødelagte liv på grunn av skolegangen. Dette må DELK vurdere å kompensere økonomisk. I tillegg må de hjelpe dem å finne en vei videre resten av livet. Andre har hatt teologiske traumer eller helvetesangst. Samtalegrupper og lignende kunne kanskje hjelpe noen, sier Thomas.

Han vet at en del allerede har brukt mye tid hos psykolog eller i terapi, og trenger kanskje økonomisk hjelp til å fortsette med det. Noen synes det er vanskelig at hjelpen de får knyttes for tett til DELK. Da trengs kanskje ekstern bistand.

– Oppnevne familieband er vanskelig å reparere, sier Thomas. – Men oppmuntring og veiledning fra sentralt hold i DELK vil kanskje hjelpe foreldre og søsken til å starte noen forsoningsprosesser.

Utfordringen for kirkens aktive i dag er at de kanskje ikke har forståelse for de som har opplevd utfordringer i DELK. Det håper jeg de etter hvert får, avslutter han.

RE

Tilsynsmannens perspektiv

Utålmodighet – en dyd?

– Herrens ærend har hast, sier noen iblant, og kjører på med planer og programmer så fort at folk blir liggende igjen i veikantene. – Ja, vi skal ile – men langsomt, svarer andre. Vi må ta den tid som trengs. I kirken er ikke tid og tempo tingen, men tålmodighet. Og Gud handler i sin time uansett. Gud har skapt dager og år. Det er vi som har laget klokker og kalendere.

Hast – eller tid?

Hvordan er det: Har vi hast, eller har vi tid? Lukas forteller om Jesus at han var på et sted der folk faktisk prøvde å holde ham igjen så han ikke skulle gå fra dem. Men da svarte Jesus: "Også i de andre byene må jeg forkynne det gode budskapet om Guds rike. Det er det jeg er utsendt for." Luk 4,43. Jesus hastet videre. Gjør vi det?

Å bringe evangeliet videre er ikke bare en aktivitet blant andre. Det er en sentral del av kirkens vesen. Alle er vi sendt til verden med budskapet om hva Jesus har gjort. Hva slags holdning har vi til det oppdraget? Paulus' svar er tydelig: – Vær ikke lunkne, men ivrige. Vær brennende i Ånden, tjen Herren! Rom 12,11.

Sluttet å vokse?

Hva skjer i våre menigheter? Det meste går som vanlig, tenker vi. Ofte merker vi ikke at det begynner å stagnere. Vi treffer vennene våre, og de vi alltid har hatt kontakt med, er som regel der. Så oppdager vi kanskje for sent at flere av de unge familiene uteblir, vi ser mindre av barn og unge. Gjennomsnittsalderen stiger. Har vi sluttet å vokse?

Vi skal ikke være så opptatt av antall og vekst, sier noen. Vi skal be og forkynne trofast, så vil veksten komme i Guds time. Det er et moment av sannhet i det. Og samtidig, om en av de første menighetene heter det: De sang og lovpriste Gud. Og hver dag la Herren til nye som lot seg frelse (Apg 2,47). Etter Peters tale i Apg 2 ble mange omvendt, og de holdt oversikt med veksten: tre tusen lot seg døpe. Litt senere var tallet bare på menn blitt til fem tusen. De ba, talte – og telte. Den tallmessige utviklingen sier selvsagt ikke alt. Men den er i det minste en indikator på om det vi gjør er riktig eller ikke. Og kan være en viktig impuls til en kursjustering.

Verdens viktigste arbeid

Guds menighet er jordens største under – og verdens håp. Det arbeidet vi gjør i menighetene, er verdens viktigste arbeid. Og dette arbeidet haster. Det må vi ha stor frimodighet til å si. Og legge inn i sjel og sinn hos alle ansatte, tillitsvalgte og frivillige. Vi må innrette arbeidet vårt etter dette: Det haster faktisk å nå ut med evangeliet. Til nære nabolag – og fjerne kyster.

Vi skal ha tålmodighet – ja. I mange sammenhenger må vi be Herren om mer av det.

Men framfor alt skal vi være utålmodige. Det er i denne sammenheng en dyd.

RE

Et spor å følge for noen av Jesu disipler anno 2018?

Kristent bofellesskap

Helt siden kirkens første tid har enkelte troende trukket seg tilbake til et mer eller mindre avskjermet liv for å leve i en regelmessig bønnerytme, åndelig fordypning og ofte praktisk arbeid og tjeneste for andre. Ikke sjelden gjennom kirkens historie kan det spores at i åndelige forfallstider var det ofte her at åndelig liv ble formidlet videre til fornyelse. Mange vil kjenne igjen dette som en litt spesiell og kanskje fremmed kristen livsform knyttet til klostre. Det var ut fra klostrene at fruktbar misjonsvirksomhet ofte skjøt friske skudd.

I flere land og blant mennesker innenfor ulike kirketradisjoner har det vokst fram en hel liten bevegelse som har latt seg inspirere av denne tradisjonen. Men da med tanke på et mer 'vanlig' liv midt i den verden vi er en del av.

Et eksempel på dette er et opplegg i Norge der unge mennesker utgjør et bofellesskap hvor de på hverdagsbasis søker sammen i bønn, måltider og tjeneste. De bor f.eks. i en leilighet som er nært eller løsere knyttet til en menighet. De går med dette inn på noen få forpliktelser eller enkle regler for sitt liv. F.eks. i Oslo er det unge voksne som for tiden i bønn og veiledning søker å finne sammen i et slikt fellesskap i et konkret område.

De ønsker å la et fellesskap rundt Jesus få utvikle seg og tilby et slikt fellesskap til andre. De som utgjør fellesskapet, vil være i en vanlig arbeids- eller studiesituasjon. Et hovedaspekt vil nettopp være å tilby gjestfrihet. De som flytter sammen i et fellesskap slik, vil unngå å fylle tiden utenom arbeidstid med særlig mye annet engasjement, men være til stede og tilgjengelig i nærmiljøet.

Bak dette som noen opplever som et kall, ligger et tydelig ønske: å leve i et dypt fellesskap med Jesus Kristus og Hans vilje og å la andre få møte Ham.

Mer konkret kan en slik livsform se slik ut:

- Daglig tidebønn sammen
- Et daglig måltid sammen
- Invitere jevnlig andre til bords
- Være tilgjengelig for andres behov i nærmiljøet
- Avsatt tid for hvile – enten det er noen timer ukentlig eller over flere dager f.eks. årlig (retreat)
- Ukentlig samling for å fordype seg i Guds ord og lære det kristne livet
- Delta jevnlig i en menighets gudstjenestefellesskap

Dersom noen får 'nysgjerrighet' på dette – ta gjerne kontakt:

Signe Lisa Fevang

– signelisa.az@hotmail.com

eller

Ulf Asp

(misjonssekretær)

– ulf.asp@delk.no

Brente barn-saken i DELK

– Var nå dette nødvendig?

Det er en kommentar vi har møtt fra flere i det senere. Hvorfor var det nødvendig å sende et slikt brev til flere tusen mennesker for ting som ligger mange tiår tilbake i tid? Det vil rippe opp i gjengrodde sår; la det få ligge. Det kan føre til konsekvenser vi ikke kan ane rekkevidden av.

Et hundretalls tilbakemeldinger

Vi har vært gjennom alle innvendigene; til dels hatt dem selv også. I slutten av april sendte likevel DELK ut omkring 2300 brev til tidligere elever i våre skoler, etter en prosess som varte i nesten to år. Brevet ser du et annet sted i dette bladet. I tillegg ligger det på DELKs hjemmesider, og har vært gjengitt i en rekke medier.

Når dette skrives, har det snart gått en måned siden brevutsendelsen. Bølgetoppen av tilbakemeldinger tror vi er nådd; vi har fått omkring hundre. I hvert fall har vi fått mange nok både av muntlige og skriftlige responser til å gjøre en oppsummering.

Var det rett av DELK å sende brevet? Dette har vært og er en krevende sak for oss som arbeider med den. Men det er ikke vi, men de berørte, som bærer den største smerten. – Har så brevet hatt noen betydning?

Takk at dere skrev brevet

Svaret er uten tvil ja. Nesten alle tilbakemeldingene sier: Takk for at dere skrev dette brevet. Det kom sent, men gjorde godt. En sier sogar: Dette er det beste brevet jeg har fått. Noen få sier også: Dere skulle latt være å sende brevet. Nå trenger jeg nye tredivye år for å legge dette bak meg igjen. De fleste tilbakemeldingene har også fortellinger om beklagelige hendelser knyttet til skole og kirke som har satt ødeleggende spor i livet.

Det er ingen tvil om at 'DELK-systemet', med utenatlæringen, den mørke forkynnelsen og utenforskapet i kameratflokkene var med og tok fra mange en lykkelig barndom. Det er

Media vil kaste seg over saken, DELK vil kunne komme veldig dårlig ut. Det hele er en ganske flau sak for oss. Er dårlig skole tidligere en god reklame i dag? Og hva med de lærerne som vil føle seg uthengt? For ikke å si: Det var ikke bare bra på andre skoler heller.

liten grunn til å tvile på sannheten i de mange alvorlige beretningene vi har fått.

Av 2300 mottakere er det omkring 2200 som ennå ikke har svart. Hvem er de, og hva mener de? Vi tror at de fleste av dem er DELKere som ikke føler de har mye å klage på fra skoletiden og oppveksten. Eller de har forlatt DELK og har ikke noe behov for å melde tilbake. Noen er bitre, men skriver ikke. Andre vil vi fortsatt høre fra.

Bred mediedekning

Saken har fått bred dekning i media, både i NRK og noen andre riksmidier, i tillegg til mange lokalaviser. Det har vært krevende, men har media vært ubarmhjertige? Det vil vi ikke si. Det har vært noen ubehagelige overskrifter, men slik er media; de har selv regien og avgjør hva som skal frontes. Så har vi også lært noe om hva vi ikke skal gi media av spissformuleringer. Men vi er gjengitt rett, og medias egne kommentarer er stort sett positivt anerkjennende: Flere kirkesamfunn bør gjøre som DELK har gjort, er omkvedet.

Hva med lærerne?

Hva så med de lærerne som opplever seg urettferdig uthengt og negativt omtalt? Flere av de som var lærere i DELK på 60- til 80-tallet, lever fortsatt. Flere har minnet oss om at skolen på den tiden var underlagt et ganske rigid system som kirken, støttet av mange av hjemmene, påla skolen, og som lærerne var forpliktet til å følge. Mange lærere var sterke pådrivere for forandringer i skolen, og forholdene bedret seg etter hvert. Så var lærerne også mennesker som iblant gjorde feil og behandlet elever dårlig, noe mange av

dem beklager i ettertid. Det som rammet barna på en urett måte, skal ikke unnskyldes, og brevet var nødvendig. Men de som var lærere i den aktuelle tiden, skal også ha anerkjennelse og takk for arbeidet de gjorde i DELKs skoler. Dette gjelder også mange forkynnere, prester og eldste. Slett ikke alle sto for 'den harde linje'; bildet er langt mer sammensatt og nyansert.

Krevende oppfølging

Det kanskje viktigste gjenstår: å komme de mange i møte som har tatt kontakt med oss. Da snakker vi om samtaler, enten en-til-en eller i grupper. Kanskje vil det bli mulig å få til en forsoningsprosess noen steder hvor tidligere elever møter tidligere lærere og ledere i kirken. Andre former for oppfølging og støtte kan også tenkes.

Summa: Noen av oss var usikre på om dette var rett helt fram til brevutsendelsen. Tilbakemeldingene viser at det var riktig å gjøre det. Det har satt i gang prosesser i kirkesamfunnet vi vil være tjent med på lang sikt.

Vi takker for forbønn og støtte fra veldig mange i denne tiden. Vi takker også Gud for hans ledelse i arbeidet slik vi har opplevd det, og at han har gitt kraft til å komme igjennom en turbulent tid, både for oss og mange berørte. Nå er vår bønn dette: At Gud vil komme til de mange sårede, skufede og bitre og skape heling og gi styrke. Kanskje kan også DELK bli en del av helingsprosessen framover.

Elisabeth Fehn Olsen,
leder forsoningsutvalget
Rolf Ekenes,
tilsynsmann

Flere nyord i Bibel 2011

Av Gunnar Johnstad

Denne artikkelen i serien «Fra bibelo-versettelsens verksted» fortsetter – og avslutter – tre artikler i tidligere num-mer av Underveis som tematisk har handlet om nyord i Bibel 2011.

Flere av disse nyordene erstatter ord og uttrykk som har et langt liv bak seg i dansk-norske bibeloversettelser, men som nå vurderes som arkaiske, det vil si alderdommelige og foreldet. Slike levninger av gammelt bibelspråk fra «en svunnen tid» kan kommunika-sjonsmessig bli en hindring for det som er enhver bibeloversettelses mål og mening: å formidle Bibelens bud-skap med ord som får kontakt med menneskers nåtidssituasjon, som lar budskapet komme mennesker nær, i deres munn og deres hjerte (jf. Rom 10,8).

Skjøge

Et ord som i arbeidet med Bibel 2011 ble vurdert som norskspråklig gam-melmodig og utdatert, var ordet 'skjøge' (dansk: skøge, nynorsk: skjokje), av norrønt *skækja*, et ord av omdiskutert opprinnelse. Undersøkelser blant unge bibellesere viste at ordet var fremmed for dem, de fleste kjente ikke til betyd-ningen av det. 'Skjøge' er et ærverdig ord i den forstand at det har vært brukt i dansk-norske bibler i om lag 430 år, fra og med den første danske bibel, Re-formasjonsbibelen av 1550, til og med Bibelselskapets forrige oversettelse av 1978/85, Norsk Bibel-oversettelsen av 1988 og Bibelen Guds Ord-oversettelsen av 1997. Men bibelords høye alder gjør

ikke i seg selv ordene bevaringsverdige.

For Bibelen er ikke et ordmuseum el-ler en ordbank til oppbevaring av alder-dommelige eller utrydningstruede ord og uttrykk i det norske språk. Bibelsprå-ket må være et levende språk, stadig formet på nytt for å kunne tale til nye generasjoner. Derfor har nå også Norsk Bibel og Bibelen Guds Ord (BGO) – i de reviderte utgavene av henholdsvis 2007 og 2017 – konsekvent unnlatt å bruke ordet 'skjøge'.

I Bibel 2011 er 'skjøge' erstattet av to ulike ord: hore og prostituert.

Hore

Substantivet 'hore' har, som 'skjøge', vært brukt i dansk-norsk bibeloverset-telsestradisjon helt fra begynnelsen av. Men til forskjell fra 'skjøge' har ordet i sin lange brukshistorie unngått å bli an-tikvert og foreldet. Det er brukt én gang i NO 78/85 (Ordsp 6,26), i Bibel 2011 brukes det 29 ganger, i de fleste tilfel-lene som erstatning for 'skjøge'. Bruken av dette erstatningsordet har i Bibel 2011 ført til at også verbet 'å hore' er kommet inn i bibeloversettelsen, jf. Esek 23,3: «De horet i Egypt». Det brukes også refleksivt: 'hore seg', med tillegget 'bort fra', en norskspråklig sett meget uvanlig, innovativ konstruksjon, jf. Hos 11,2: «landet horer seg bort fra Herren» og Hos 9,1: «du har horet deg bort fra din Gud.» Substantivet 'hore' forekom-mer dessuten som første ledd i en rekke sammensatte ord: horebarn; horegave; horehus; horeliv; horelønn; horepenger; horeri; horetegn; horeånd; horkvinne.

Prostituert

Nyordet 'prostituert' (av latin *pro-stituere*: 'stille offentlig frem') er det andre ordet som på en del steder i Bibel 2011, og også i den reviderte utgaven av BGO, erstatter 'skjøge'. Det brukes i alt 14 ganger og dessuten ni ganger i det sammensatte ordet 'tempelprostituert'. 'Prostituert' velges når sammenhengen ordet står i, gjør det nærliggende å anta at det er brukt som yrkestittel om kvin-ner som selger seksuelle tjenester. Blant dem som nå omtales som prostituert, er Rahab, den ikke-israelittiske kvinnen i Jeriko som hjalp de israelittiske spio-nene ved å holde dem skjult i huset sitt da de skulle speide ut Kanaan, og som lønn for dette, sammen med sin familie, berget livet da israelittene erobret Jeriko (Jos 2,1; 6,17-22). Til tross for sin profesjon føres hun – oss til ettertanke – i «Troens høysang» i Hebreerbrevets kap. 11 (11,31) frem som ett av mange gammeltestamentlige trosvitner, og hun omtales i Jak 2,25 som et illustrerende eksempel på en tro som blir «fullendt» gjennom gjerninger. Om Judas sviger-datter Tamar heter det at hun utga seg for å være prostituert da hun med list skulle få Juda til å gjøre henne gravid for å sikre slektens videreføring (1 Mos 38,15.21f).

Trolovet, forlovet eller lovet bort?

Problemstillingen alderdommelig vs. moderne språkbruk meldte seg under arbeidet med Bibel 2011 også i spørsmålet om hvordan relasjonen mellom Josef og Maria før de giftet seg best kunne uttrykkes på norsk. I NO

Bibeldag på Skauen

Andreas Johansson med bibeltimer om Israel

78/85 het det om Maria og Josef at de var «trolovet» (Matt 1,18; Luk 1,27; 2,5). Ved å bruke 'trolove' i stedet for 'forlove' skulle det markeres at forholdet mellom Maria og Josef innebar noe annet enn vårt ord forlovelse – trolovelsen var etter jødisk skikk en offentlig og bindende avtale mellom foreldrene, og kunne bare oppløses ved skilsmisse. Det seksuelle samlivet skulle først begynne med bryllupet. Men det viste seg at mange oppfattet trolove(lse) bare som et gammelmodig ord for forlove(lse). For å unngå denne misforståelsen ble gjengivelsen i Bibel 2011 endret til «lovet bort», underforstått: til ekteskap: «Maria var lovet bort til Josef» (Matt 1,18). Det dreier seg altså om det vi i vår tid kaller et arrangert ekteskap. Når Norsk Bibel i den reviderte utgaven (2007) endret terminologien fra 'trolove' til 'forlove', som også BGO har, er dette et heller mislykket forsøk på å modernisere bibelspråket.

I 2 Kor 11,2 anskueliggjør Paulus sitt forhold til menigheten i Korint med bildet av brudens far som lover bort sin datter. Derfor er oversettelsen nå i Bibel 2011: «Jeg har lovet dere bort til Kristus», mens NO 78/85 hadde: «Jeg har forlovet dere med Kristus», det samme har de reviderte utgavene av Norsk Bibel og BGO. Lignende terminologi brukes også i Hos 2,19f om Guds trofasthet og miskunn mot sitt troløse folk. Her brukte NO 78/85 'trolove', BGO og Norsk Bibel har 'forlove', mens Bibel 2011 bruker 'binde seg til': «Jeg vil binde meg til deg for alltid. Jeg vil binde meg til deg i rettferd ...».

Andreas Johansson kom på besøk til DELK Telemark en lørdag i april, og nesten femti personer møtte opp for å høre fire bibeltimer denne dagen. Andreas tok utgangspunkt i at vi må lese den hebraiske bibelen, eller GT, i sin egen kontekst. Da Gud valgte ut Abraham til å bli et spesielt folk, var det Gud som utgjorde den store forskjellen, siden Abraham kom fra en familie som var avgudsdyrkere som alle andre familier på jorden.

Så lærte vi om hvordan løftet til Abraham har både et (1) partikulært og et (2) universelt fokus. Det partikulære fokuset ser vi i Første mosebok, kapittel 12: "Jeg vil velsigne dem som velsigner deg, men den som forbanner deg, skal jeg forbanne." Det universelle fokuset finner vi også i samme kapittel: "I deg skal alle slekter på jorden velsignes." I disse to fokuspunktene finner vi en spenning, og disse parallelle sporene finnes gjennom hele Bibelen. Den spenningen vi finner, skal vi ikke forsøke å nøytralisere, mener Johansson.

Videre la Johansson ut tekster fra Jeremia 31, Mika 7, Sakarja 2 og Salme 117. Dels for å vise at Guds trofasthet mot Israels folk står ved lag på den måten, og at også den nye pakt, NT, først og fremst er gitt til det jødiske folk. Og for det andre å vise at hedning-folkene var planlagt invitert i gudsfellesskapet allerede ved profetene.

Etter å ha utlagt hvordan Romerbrevet holder fast på at Jesus dels kom for å tjene det jødiske folk, og dels kom for at hedning-folkene skulle prise Gud for hans barmhjertighet, fikk vi etter

en god og varm lunsj høre litt mer om hva det betyr når Paulus sier; "for jøde først, så greker." Fortsatt er misjon for jøder en førsteprioritet for oss. Dersom Jesus ikke er den sanne Messias for det jødiske folk, så er han ikke Messias for noen andre folk heller. For ikke-jøder blir det da ekstra tydelig at nåde aldri er en rettighet, men en gave fra Gud. Gud begynte med Abraham, så kommer vi andre i tur og orden. De hedninger som har kommet til tro på Israels Gud og hans Messias, er et vitnesbyrd til misunnelse for det jødiske folk som fort stiller følgende spørsmål: Hvorfor skal disse hedningene tro på vår Gud? (Romerne 11,11.)

Den siste bibeltimen handlet om at det flere steder står at Messias skulle komme med fred, og hva vi gjør med den typiske jødiske innvendingen om at det ikke ble fred i verden da Jesus kom, og at det derfor ofte sies at Jesus ikke kan ha vært den sanne Messias. Til det svarte Johansson at det er riktig at Messias skal komme med skikkelig fred, men at også apostelen Peter visste at den delen av profetiene ikke skulle bli oppfylt før Jesus kommer tilbake. Derimot finnes det profetier om Messias som sier at Messias også skulle komme som en svak tjener som endatil skulle bli avvist av folket sitt, Israel, noe han også ble. Ifølge Sakarja kapittel 12 skal israelsfolket en gang oppdage hvem det virkelig var som ble avvist.

Bibeltimene ligger tilgjengelig på delktelemark.no. Vi kan anbefale dem på det varmeste!

Av Fred Arve Fahre

RUT – en helt vanlig kvinne?

E.R.

I serien «Min Bibelhelt» har vi nå kommet til moabittkvinnen Rut. Hun har en helt egen bok i Det gamle testamente. En kort liten bok som leses på knappe 15 minutter. I denne serien forsøker jeg å se på hvordan de ulike bibelske personene kan være forbilder for oss

I Bibelen møter vi mange mennesker, mer og mindre prektige, som med sin Gudstro kan lære oss noe vi selv kan ta med i vårt kristenliv. Rut er en av disse. Hun er svigerdatteren til Noomi, og de ble begge enker i Moabittenes land. Da Noomi vil dra tilbake til sin hjemby, Betlehem, følger Rut med selv om Noomi sier hun heller bør dra tilbake til sitt eget folk. Noomi ser ingen fremtid for noen av dem. Men Rut svarer: «*Der du dør, vil jeg dø, og der vil jeg begravnes. Måtte HERREN la det gå meg ille både nå og siden hvis noe annet enn døden skal skille meg fra deg!*» Rut 1,17

De har tilsynelatende ikke noe håp, hverken Rut eller Noomi. Allikevel velger de å handle. De gir ikke opp. De gjør det lille de kan, og det skal vise seg at det var det rette å gjøre. Slik er det kristne håpet. Vårt håp er ikke avhengig av omstendighetene våre. Gud har vært trofast før, og derfor vil han være det igjen. Derfor kan vi sette vårt håp til HERREN selv om vi ikke har noe sterkt håp om en bedre fremtid. Det kristne håpet er rettet mot Gud, og ikke mot at

ting nødvendigvis skal bli så mye bedre. Gud har lovet at han vil være med alle dager. Selv i de tunge og mørke. Men han har også lovet at han vil gi oss fremtid og håp. Når den forløsende fremtiden kommer, det vet vi ikke, men vi vet at Gud vil være der inntil det skjer. Om det er før døden eller etter spiller mindre rolle. Selvfølgelig skal vi kunne både håpe og be om endring og bedring nå, og noen ganger skjer det helbredelser og andre ting i livet som viser at Gud handler der vi ikke kan, men om det ikke skjer, kan vi allikevel rette vårt håp mot Gud. For han er med!

I fortellingen om Rut hører vi videre hvordan hun viser sin lojalitet til sin svigermor og gjør det hun blir bedt om å gjøre. Hvor ofte gjør jeg det jeg blir bedt om å gjøre med like stor tillit og iver? Jeg vet med meg selv at det ikke er ofte. Her er Rut et forbilde for meg. Hun vet og stoler på at Noomi vil henne godt. Og selv om oppgavene hun får er slitsomme og krevende, stoler hun på at ved å utføre dem på en helhjertet måte, vil det gå dem godt. Og det gjør det!

Rut arbeider utrettelig på åkeren. Hun gjør ikke annet enn å samle de aksene som er falt på bakken, men det blir nok mat, og hun får også mer enn de trenger i gave. Rut minner meg på at å gjøre en god jobb i hverdagen ikke bare er nødvendig, det fører også til velsignelse. Moses minner også om dette i loven fra Sinai: «*Seks dager skal du arbeide*

og gjøre din gjerning, men den sjuende dagen er sabbat for HERREN din Gud.» 2 Mos 20,9–10a

Boken om Rut ender med at hun blir løst ut av fattigdommen av Boas som tar henne til kone og på den måten sørger for at Noomi og Rut får sin rettmessige arv. Noomi har nemlig rett på eiendommer i Betlehem som hun ikke kunne eie siden hun var enke. Rare skikker fra en rar tid, kan vi tenke. Det kan så være. Bibelen er en samling tekster fra antikken, og da var ting annerledes. Men mennesker er fremdeles mennesker, og Gud er den samme. Gud viser sin trofasthet mot Rut og Noomi ved å hjelpe dem på den måten som var best i deres samtid. Det tror jeg Gud vil gjøre for oss også! Når vi vil følge ham og vandre på den veien han viser oss, vil han lede oss til det som er godt for oss i vår samtid.

Boken avslutter med at Rut føder sønnen Obed. Obed ble far til Isai, som fikk sønnen David, Israels konge. På grunn av Ruts hengivenhet til Herren og sin familie ble hun stammor til Josef, fosterfar til Jesus, den levende Messias. En vanlig enkel kvinne som fikk være med på noe stort. Det er en oppmuntring til alle oss. Se stort på det hverdagslige livet du lever. Bare Gud ser fremtiden, og han har lovet at den en dag vil bli bare god!

Tekst og illustrasjon:
Erling Rantrud

Refleksjon

Vi har krateret

«Vi har krateret, men ikkje meteoren.»
Det er Ben Witherington III som skriv dette i boka *Memories of Jesus*.

Å skildre avtrykket etter Jesus som eit nedslag frå ein meteor, gjev god meining. For avtrykket etter Jesus er enormt. To tusen år etter hans tid er kristendomen den største religionen i verda. Overalt finn vi merke etter Jesus, i vakre kyrkjer og eldgamle kloster, i skulpturar og biletkunst, i musikk og diktning. Kan vi sjå for oss kantatane til Johann Sebastian Bach utan Bibelen, eller måleria til Caravaggio og Michelangelo?

Namnet Jesus blir lovprist på tusenvis av språk. I hans namn stig bøner opp frå store katedralar og småe huskyrkjer. Prestar messar namnet hans i eldgamle liturgiar, andre må seia det lågt, så ikkje naboane skal høyre det. Namnet hans blir kviskra over bleike lepper av dei som snart skal dø, på same tid blir det sagt fram over nyfødde menneskeborn. Namnet til mannen frå Nasaret finst overalt på jorda; ingen

i vår kultur kjem utanom det.

Sjølv dei som ikkje trur på han, snakkar om han. Som Heinrich Böll skriv i romanen *Som en klovn ser det*:

«Ateistene kjeder meg, fordi de alltid snakker om Gud.»

Sjølv motstandarane til Jesus må motvillig tale hans sak: Argumenterer dei mot han, gjer dei han berre endå meir kjend. Seier dei han er skadeleg for dei unge, gjer dei han berre meir attraktiv. Ved å forby han får dei endå fleire til å søkje han. Dei kan ikkje koma utanom han – han er for stor til å oversjå, for original til å bli gløymd, for godhjarta til å bli demonisert som umenneskeleg, for skarp i kantane til å bli akseptert som harmlaus. Alle må ta stilling til han, om dei vil eller ikkje.

Trua på Jesus blir aldri borte. Kvar gong eit regime vil utslette han, endar dei med å mangedoble talet på tilhengjarane hans. «Blodet frå martyrane er såkornet til kyrkja», skreiv Tertullian for atten hundre år sidan. Dei er som eit

seljete: Skjer du det av ved rota, skyt ti nye stammar opp. Skjer du hovudet av tjue av dei, lovprisar mødrene deira Jesus på egyptisk fjernsyn og fører hundre nye til tru. Dei er såkornet som blir til hundre gonger det som vart sådd:

«Men noko fall i god jord og gav grøde: noko hundre gonger det som var sådd, noko seksti, noko tretti gonger.» (Matteus 13,8)

Som diktaren Arnold Eidslott (1926–2018) seier om han:

«Jeg har sett mine forfølgere
gå i graven gjennom to tusen år
under lyset fra Golgatas tause høyde
Jeg er den eneste eneste
hvis ord aldri ble gjendrevet
og ikke ett av mine ord gikk tapt (...)

Frå boka «Spor av Jesus – 30 essay»,
Lunde Forlag 2018

Av Hans Johan Sagrusten

Hvordan skape trygge rom i DELK?

Koordineringsgruppen ved seksuelle overgrep i DELK (KSO) arbeider med informasjon og forebygging vedrørende seksuelle og andre overgrep i våre sammenhenger. Underveis har tatt en prat med leder for gruppen, Karin Heum.

Det er ikke noe hyggelig å tenke på at seksuelle- og andre overgrep kan skje i våre sammenhenger. Hvordan kan vi forebygge slike hendelser?

– Først og fremst er det viktig å ha kunnskap om temaet, sier Karin. – Vi trenger en bevisstgjøring av de forskjellige maktforholdene vi står i. Prester og eldste er alltid i en maktposisjon overfor «vanlige medlemmer» i menigheten. Lærere har makt overfor elever, og ungdomsledere har makt overfor ungdom og barn som de leder aktiviteter for. Dette er det viktig å være klar over og være bevisst på.

Karin er engasjert i temaet og har mye på hjertet.

– Det er viktig å snakke om dette. Vi

må også få ut kunnskap til ungdommen, men også blant voksne.

I høst var det en samling for ungdom i Vestfold med tittelen «Hva gjør du hvis» hvor det ble undervist og samtalt om temaene grensesetting og seksualitet i lys av Bibelen. En lignende samling er under planlegging i Telemark.

Karin utdyper: – Det er viktig å snakke med ungdom om grenser. Både om å bevisstgjøre dem på andres grenser, men også å oppmuntre dem til å sette grenser for seg selv og jobbe med å respektere andres. Ungdom ikke bare kan, men SKAL si nei når noen trækker de for nær. De må også vite at det er viktig å si i fra dersom noe skjer. De trenger trygge voksne å snakke med, og ofte trenger de noen som ikke er foreldre, som for eksempel en ungdomsleder eller lærer de har tillit til.

Karin forteller om hva vi som er voksne kan gjøre hvis noen forteller om utfordrende eller vonde opplevelser. – Det er viktig at vi som er voksne ikke viser at vi blir forskrekket. Vi vet at

vonde ting skjer, og vi må ta oss tid til å lytte og tro på det som fortelles. Hvis vi oppfører oss veldig forskrekket, kan vi risikere at ungdommen lukker seg og ikke vil fortelle mer. Jobben vår er i første omgang å være en som lytter.

Folderen «Se meg» ble utgitt av gruppen for en tid siden og er distribuert i alle menighetene. Den er nå trykket opp i en noe revidert utgave. Folderen er også tilgjengelig på DELK sine hjemmesider. Karin poengterer at det er viktig å ta den frem en gang i blant og bruke tid på den. Her står en setning som bør være høyt oppe i bevisstheten til alle oss som utgjør Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn.

«Vi vil skape trygge rom ved å være tydelige voksne. Med gode grenser og kompetanse.»

Med det vil vi takke KSO for det viktige arbeidet de allerede har gjort, og ønsker Guds velsignelse videre.

Av Erling Rantrud

Den norske kirke – hva nå?

Kirkemøtet i Den norske kirke – Dnk – vedtok i fjor en liturgi for vigsel av likekjønnede. Det har skapt store spenninger i Dnks forhold til de lutherske frikirkene og også til flere av de kristne organisasjonene med tilknytning til Dnk.

Hva tenker vi som lutherske frikirker og organisasjoner om relasjonen til Den norske kirke framover? DELKs rådsmøte i april ba Svein Granerud innlede til samtale om nettopp dette temaet. Han er ordinert prest i Den norske kirke. Han har vært leder for Normisjon Norge i en årrekke, og er nå seniorrådgiver. I ettertid har vi stilt ham noen spørsmål om saken.

– Svein, du har vært et aktivt medlem i Dnk i hele ditt liv. Nå har den gjort et vedtak i saken om likekjønnet vigsel som du og mange er dypt uenig i og mener er kirkesplittende. Mange har meldt seg ut. Du har valgt å bli. Hvorfor?

– Jeg har måttet gå noen runder med det spørsmålet. Jeg står jo for det samme som da jeg ble ordinert, men opplever at kirken som ordinerte meg, har forandret seg. Jeg forstår at noen melder seg ut. Når jeg blir stående som medlem i Den norske kirke, er det fordi jeg fortsatt kan gjøre min tjeneste i forkynnelse og veiledning på grunnlag av Guds ord og våre bekjennesskrifter. Jeg håper jeg slik kan bety noe for de mange innenfor Den norske kirke som fortsatt står for klassisk luthersk lære, også i ekteskapsspørsmålet.

– Vi frikirkelige lutheranere både i DELK og andre steder har ikke opplevd noe skred av overgang fra forsvilte Dnk-medlemmer. Hva kommer det av?

– Jeg hadde nok også ventet et større antall utmeldinger enn det vi til nå har sett. Når det ikke skjer, har det trolig flere årsaker. Noen tenker kanskje som jeg, og ser det som en oppgave å bidra til at sunn lære får rom i kirken. Mange har nok også et lite bevisst forhold til hva kirkemedlemskap innebærer. De har sin tilhørighet i en lokalmenighet hvor en merker lite til de nye vinder, eller opplever at felleskap på bedehus

og i en misjonsorganisasjon er det en treng. Mer bekymringsfullt er det om en velger å bli i kirken fordi det er mest bekvemmelig. I skipsfarten snakket de om å «seile under bekvemmelighetsflagg». Om vi velger kirke ut fra hva som oppleves minst belastende, er det illevarslende.

– Vi i DELK har gjennom en del år hatt en god relasjon til Dnk på mange områder, i hovedsak på det frivillige området og på lokalplanet. Hva tenker du om hvilke konsekvenser vedtaket som Kirkemøtet har gjort må få for vår kontakt og samarbeid med kirken i framtida?

– En kan selvsagt velge konsekvent å holde avstand. Men kanskje er det mer konstruktivt – men også krevende – å forholde seg til den enkelte situasjon. Hvis en samarbeidssituasjon tydelig bidrar til å legitimere en teologi vi ikke deler, bør vi ta konsekvensen av det. Andre ganger kan det være gode grunner til å stå sammen og løfte fram felles lutherske verdier. Er vi trygge og forankret i det vi står for, skal vi ikke ha berøringsangst for dem som tenker annerledes. Men vi må be om å få ha kjærlighetens og vennlighetens frimodighet til å dele det som er vår overbevisning.

– Hvordan ser du for deg utviklingen i Dnk framover? Vil vi oppleve en større kirkesplittelse, eller er kirkefolket tilpasningsdyktige til nesten enhver type læreavvik bare det får gått litt tid?

– Vanskelig å si sikkert. Kirken har jo en demokratisk struktur. Vi så hva det førte til da passive kirkemedlemmer ble mobilisert for å få valgt et kirkemøte som vil åpne for samkjønnet vigsel. Det er ikke grunn til tro at situasjonen vil endre seg med det første. Men at ting kan endre seg på sikt, kan vi ikke utelukke. Det vil ikke bli ro om dette spørsmålet, men det kan ikke utelukkes at mange vil tenke at ting går seg til, og at vi må kunne leve med ulike syn. Tilpasningsdyktigheten er alltid til stede. Det er bekymringsfullt.

– Hvor går grensene når det gjelder hvem dere inviterer fra Dnk som forkynnere og

foredragsholdere til Normisjons arrangementer? Er det 'feil mening eller feil praksis' som avgjør? Kan en med en oppfatning dere er helt uenig i på ett område, likevel inviteres til å foredra eller forkynne over et annet tema? Eller hvor mye avgjør 'signaleffekten'?

– Normisjons Landsstyre gav for flere år siden en klar anbefaling om at en ikke bør bruke forkynnere som offentlig forsvarer homofilt samliv. Det gjelder selvsagt også ansatte og tillitsvalgte. Vi skiller nok mellom forkynnelse og det å inviteres til å holde foredrag eller delta i en debatt. Når en forkynner Guds ord, må de som hører, kunne ha tillit til at de lytter til en som har et avklart forhold til Bibelens autoritet.

– Du er styreleder for Frimodig kirke, en sammenslutning av prester og andre i Dnk som er på kollisjon med sin egen kirke i vigselssaken, men velger å stå i kirken og støtte hverandre. Har dere egentlig en kirkedannelse i tankene?

– Frimodig kirke ble opprettet for å være et nettverk som vil gi støtte og veiledning til dem som velger å bli stående i sin tjeneste i Dnk. Det gjelder både ansatte og frivillige medarbeidere. Det kan koste å stå for klassisk ekteskapsyn i dag. Vi har også lagt til rette for en ordning med supplerende tilsyn for dem som opplever behov for det. Å reflektere over en ny kirkedannelse er ikke inne i Frimodig kirkes mandat.

– Vi har et sammensatt klassisk luthersk landskap i Norge: Frikirken, DELK, trossamfunnene i Imf og NLM og delvis Normisjon, Frimodig kirke, andre. Her er vi fragmenterte og spredte. Hvor går veien videre for oss som deler de fundamentale delene i troen? Ser du konturene av en framtidig kirkedannelse av klassiske lutheranere?

– Ja, vi er mange lutherske kristne som står nær hverandre i Norge. Sammen utgjør vi en stor del av det vi kan kalle det aktive kristenfolk. Faren er at vi bare går videre hver for oss. Da mister vi den slagkraft og innflytelse som vi skulle ha. Det er mange gode grunner til at vi må stå sammen. Å danne en ny kirke er en krevende sak.

Svein Granerud. Foto: Normisjon

Og selv om de nevnte frikirkene og organisasjonene har mye felles, vil det nok dukke opp en del utfordringer om en skulle begi seg inn på å danne kirkesamfunn. Jeg tror ikke det er et strategisk valg i overskuelig framtid. Derimot er det all grunn til å søke sammen i nærmere samarbeid og fellesskap. Det innebærer ikke å legge ned egen virksomhet, men både på lederplan og på lokalplan stå sammen, dele erfaringer, inspirere og være utadvendt i den tid vi lever i. Sammen kan vi bety mye!

-Hva vil du gi som en utfordring til DELK når det gjelder både forholdet til Dnk og det øvrige lutherske landskap i tida som kommer?

– Ta vare på DELKs profil og egenart! Det er ved å være trygg og frimodig på hva vi er, at vi kan bety noe for hverandre. DELK er selvsagt ikke skjermet for de impulser som gjen seg gjeldende i samfunn og kristenliv. Derfor er det viktig å gi god og positiv undervisning om bibelske verdier og hva som er Guds ords veiledning for våre liv. I ELN (Evangelisk Luthersk Nettverk) er DELK en selvsagt samarbeidspartner og bidragsyter – og får forhåpentlig også mye tilbake.

RE

En menighetsplante på Møre

DELK hadde sin første gudstjeneste på Møre søndag 5. mars 2017. Senere har det vært holdt regelmessige gudstjenester og møter.

De fleste samlingene har vært på utfartsstedet Skaret, på grensen mellom Molde og Fræna kommune.

– Normalt ligger oppslutningen på mellom 15 og 25, opplyser Erling Neerland, som er med i interimsstyret sammen med Svein Volden, Åse Næss, Erlend Fasmer og Øyvind Fonn.

Både Neerland og Volden er prester og forretter en del av gudstjenestene. I tillegg kommer andre DELK-prester på besøk.

På gudstjenestene og møtene kommer det som regel tilreisende fra et område lenger unna. Alderen på folkene i forsamlingen ligger på ca. 20-80 år.

– Hva er grunnen til at en lokal gruppe forespurte DELK om muligheten for å starte regelmessig virksomhet på Møre?

– Hovedgrunnen er uro over den teologiske utviklingen i Den norske kirke (Dnk). Dnk har blitt en kirke som leder folk bort fra sannheten. Dette er svært alvorlig, svarer Neerland.

Medlemstallet i DELK er fortsatt ikke så høyt. – Men vi håper på en

økning etter hvert, kommenterer Neerland, som selv i mange år har vært kretssekretær i Den Norsk Israelsmisjon, men nå er pensjonist.

– Blant de som kommer til DELK-Møre, har de fleste av oss bakgrunn i Indremisjonsforbundet, Misjons-sambandet og/eller Israelsmisjonen. Det kan nok være noe ulikt syn på hvordan en ser på fremtiden til DELK-Møre. Noen vil nok se på DELK først og fremst som en erstatning for Dnk, mens andre ønsker «full pakke», med menighetsliv også utover samlingen søndagen.

Neerland legger til: – Vi må stå på videre. Selv om starten har vært trang, er det ingen grunn til å gi opp. Fellesskapet og forkynnelsen betyr så mye for oss. Og i Nordmøre og Romsdal er det ingen lutherske frikirkealternativ fra før.

På sist rådmøte orienterte Erlend Fasmer fra interimsstyret og ga et realistisk syn på muligheter og utfordringer i arbeidet.

Menighetsplantingsutvalget i DELK bistår med råd og veiledning. Prest Bertil Andersson er den av prestene som har fått ansvar for oppfølgingen.

Boe Johannes Hermansen
tekst og foto

Fra den første gudstjenesten 5. mars 2017, fra venstre: Åse Næss, Svein Volden, Boe Johannes Hermansen, Rolf Ekenes og Erling Neerland.

Møtelisten - Gudstjenester og søndagsmøter 3. og 4. kvartal

Dato	Søndag	Prekentekest	Ryenberget	Nore	Bjerkely	Granly	Horten
01.07.2018	6.s. i treenighetstiden	Matt 16,13-20	MA n 5		11.00	11.00	RE n 2
08.07.2018	7.s. i treenighetstiden	Luk 19,1-10	11.00	MA		JeBj n 5	
15.07.2018	8.s. i treenighetstiden	Mark 12,37b-44	11.00		JeBj 7	11.00	11.00
22.07.2018	9.s. i treenighetstiden	Joh 8,2-11	UA n 2				AJ n 7 X
29.07.2018	10.s. i treenighetstiden	Luk 9,23-26	11.00		RE n 1	AJ 6	11.00
05.08.2018	11.s. i treenighetstiden	Mark 2,23-28	KHE n 7		11.00	11.00	11.00
12.08.2018	12.s. i treenighetstiden	Luk 8,1-3	11.00	AM n 2	11.00	KHE n 2	ER n 3
19.08.2018	13.s. i treenighetstiden	Luk 12,41-48	KHE n 1		MA n 7	11.00	11.00
26.08.2018	Vingårdss./14.s. i treenighetst.	Luk 17,7-10	11.00		11.00	AJ 4	
02.09.2018	15.s. i treenighetstiden	Luk 10,38-42	**		AJ 7	11.00	ER n 4
09.09.2018	16.s. i treenighetstiden	1 Pet 4,12-19	11.00	MA 1	11.00	11.00	11. 00
16.09.2018	17.s. i treenighetstiden	Luk 7,11-17	11.00		11.00	11.00	MA n 1
23.09.2018	18.s. i treenighetstiden	Matt 8,5-13	KHE 7		MA n 1	RE n 3	
30.09.2018	19.s. i treenighetstiden	Joh 7,14-17	AJ n 7		11.00	11.00	11.00
07.10.2018	20.s. i treenighetstiden	Mark 10,2-9	11.00	ER n 1	11.00	JeBj 6	11.00
14.10.2018	21.s. i treenighetstiden	Luk 16,19-31	KHE 7		MA n 7	X	JeBj n 6
21.10.2018	22.s. i treenighetstiden	Ordsp 6,20-23a	11.00		11.00	ER n 1	11.00
28.10.2018	Bots- og bededag	Luk 18,9-14	JaBy sn 7		JMS n 7	11.00	11.00
04.11.2018	Allehelgensdag	Matt 5,13-16	11.00		11.00	11.00	ER n 2
11.11.2018	25.s. i treenighetstiden	Matt 14,22-34	RE n 7		11.00	AJ 2	11.00
18.11.2018	26.s. i treenighetstiden	Joh 9,1-7.35b-38	11.00	MA n	ER 1	11.00	
25.11.2018	Domssøndag/Kristi kongedag	Matt 25,1-13	JeBj n		11.00	MA sn 7	17.00
02.12.2018	1.s.i adventstiden	Matt 21,10-17	11.00		11.00	11.00	ER n 4
09.12.2018	2.s.i adventstiden	Joh 16,21-24	KHE n 7		MA n 7	11.00	11.00
16.12.2018	3.s.i adventstiden	Joh 5,31-36	11.00		16.00	AJ n 4	BA n 7
23.12.2018	4.s.i adventstiden	Matt 1,18-25	11.00				11.00
24.12.2018	Julaften	Luk 2,1-20	AJ 2 15.00		RE 2	MA 15.00 2	
25.12.2018	1. juledag	Joh 1,1-14	OEng 12.00 1		MA 1	JeBj 1	ER n 1
26.12.2018	2. juledag	Joh 16,1-4a		MA 1		11.00	
28.12.2018	4. juledag					AJ 18.15	
30.12.2018	Romjulssøndag	Luk 2,25-35	11.00		11.00	11.00	17.00

Initialer / navn:

AJ - Andreas Johansson
 AM - Arild Minnesjord
 BA - Bertil Andersson
 BJH - Boe Johannes Hermansen
 EN - Erling Neerland
 ER - Erling Ranrud
 HJS - Hans Johan Sagrusten
 HN - Herman Næss

JaBy - Jan Bygstad
 JEA - Jan Erik Askjer
 JeBj - Jens Bjørnsgård
 JMS - Jon Magne Sønstabø
 KHE - Kristoffer Hansen-Ekenes
 MA - Morten Askjer
 OE - Ottar Endresen
 OEng - Olaf Engestøl

RA - Ragnar Andersen
 RE - Rolf Ekenes
 SV - Svein Volden
 UA - Ulf Asp

Prestene er på jobb følgende uker i sommer:

Uke 27: RE, JeBj, OEng, JaBy, BJH
 Uke 28: JeBj, JaBy, AJ
 Uke 29: JaBy, AJ
 Uke 30: RE, OEng, JaBy, BJH, AJ
 Uke 31: RE, KHE, ER, JaBy, JMS
 Uke 32: KHE, ER, OEng, JaBy, JMS

Moe	Telemark	Dalane	Sotra	Bergen	Østfold	Kr.sand	Hardanger	Molde	Nordreisa/Alta	Dato
ER n 3	BJH 3			JMS	SV n	11.00				01.07.2018
	11.00	OEng n 3	JaBy n 3		BJH n					08.07.2018
	*			JaBy	11.00					15.07.2018
	OE n 7			JaBy	X					22.07.2018
	11.00			JaBy	BJH n	OEng n 2				29.07.2018
ER n 3	11.00	JMS n 1		JaBy	11.00					05.08.2018
11.00	OEng n 2		JMS n 7		RA n	11.00		JaBy		12.08.2018
11.00	11.00	OEng n 2		JaBy	BJH n		AJ			19.08.2018
ER n 3	BA n 1			JMS	BJH n	MA n 2			NR: OEng n	26.08.2018
11.00	11.00	11.00		JaBy	BJH n					02.09.2018
	JeBj n 7		AJ n 1	AJ	11.00	OEng n 2		BA		09.09.2018
11.00	BA 2	OEng n 2		JaBy	BJH n	11.00	ER		A: RA n	16.09.2018
ER 3	11.00			JaBy	BJH n	BA n 1				23.09.2018
	JeBj 7	OEng/RE 1		JaBy	RA n					30.09.2018
	11.00			JMS	BJH n				NR: JaBy n	07.10.2018
ER n 3 X	11.00	AJ n 1	JaBy n 5	11.00	BJH	11.00		RE		14.10.2018
11.00	BA n 3			JMS	JMS n	OEng n 2	JaBy			21.10.2018
11.00	JeBj 1				BJH n					28.10.2018
AJ n 3	11.00			JaBy	BJH n				NR: BA n	04.11.2018
	11.00	OEng n 2	JaBy n 2		11.00	11.00		JeBj	A: SV n	11.11.2018
11.00	JeBj sn 2			JaBy	BJH n	JMS n 2	RE			18.11.2018
ER n 3	11.00	OEng n 3		JaBy	BJH n					25.11.2018
11.00	RE n 3			JaBy	BJH n					02.12.2018
RE 3	17.00	JeBj n 2	ER n 1	ER	11.00	11.00		OEng		09.12.2018
11.00	11.00				BJH n	OEng n 2	JaBy		NR: MA n	16.12.2018
				JaBy	BJH n					23.12.2018
ER	JeBj 2	14.30		JMS						24.12.2018
	BA n 1	OE 1		JaBy	BJH n	KHE 1 n				25.12.2018
JeBj n 3	11.00			JMS	RA n					26.12.2018
										28.12.2018
	11.00	11.00		JaBy	BJH n					30.12.2018

**Ryenberget 02.09:

Gudstjeneste med nattverd på Høgsveen Retreat- og Gjestegård v/Ulf Asp.

X Granly 14.10:

Felles gudstjeneste på Moe i Sandefjord.

Telemark:

F.o.m 1. juli t.o.m 5 aug. er møtene /gudstjenestene på Borge-skogen (Porsgrunn). F.o.m 12. august er vi på Hauges, med unntak av 9.12.

* sommerleir

Sted for Gudstjenestene i Østfold: se DELKs nettsider www.delk.no.

Initialer = gudstjeneste kl 11.00 om ikke annet er oppgitt.
Kun klokkeslett = møte.
X = fellesgudstjeneste/fellesmøter.
n – Nattverd
sn – Skriftemål og nattverd

Oftring til:

- 1 – Prestetjenesten
- 2 – Misjonen
- 3 – Lokalt menighetsarbeid
- 4 – DELKs skoledrift
- 5 – Nødhjelp
- 6 – Ungdomsarbeid
- 7 – Andre formål

NB! Endringer kan forekomme. Følg med i kalenderen for din menighet på www.delk.no

Og Ordet vart pergament

Av Hans Johan Sagrusten

Den tunge lukta av røykjelse i lufta, fint gull som glitrar i lyset, unge kalvar som står ved krybba og ser det vesle barnet – alt dette kjenner vi frå juleevangeliet. Rundt krybba samlar både menneske og dyr seg.

Vismennene frå aust har med seg gull i eit skrin og velluktande røykjelse. Dyra på båsen gjev det vesle barnet av kroppsvarmen sin. Alt dette kan vi sjå og lukte i juleevangeliet. Men alt dette finn vi òg ein annan stad: i den sjeldne skatten som heiter Aslak Bolts bibel. I denne fine bibelen frå 1200-talet har gåvene frå juleevangeliet gjenoppstått. Dei er fødte på nytt, men no i bokform:

Skinnet frå kalvane på båsen er omskapt til fint pergament. Gullet som vismennene kom med, prydar dei handmåla illuminasjonane som står ved innleiinga til kvar bok. Og den tunge lukta av røykjelse heng enno i – eit minne frå tida då den gamle boka var altar- og prosesjonsbibel i Nidarosdomen, langt tilbake i mellomalderen.

Er det kanskje ein slags inkarnasjon – at det evige Ordet har fått fysisk skapnad og teke bustad midt iblant oss – i dette tilfelle i ein safe på Deichmanske bibliotek?

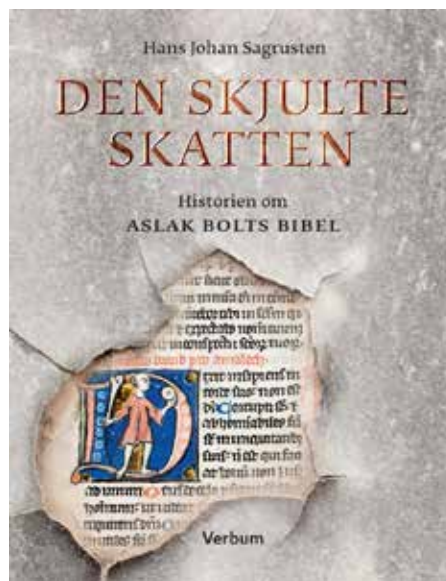
Berre det beste var godt nok då den vesle gudesonen vart lagd i krybba i Betlehem. Menneska bar fram for han dei finaste gåvene dei hadde, gull, røykjelse og myrra. På same vis vart òg det evige Ordet som forkynner om barnet, kledd i dei vakraste materiala som ein bokbindar kunne skaffe, da Aslak Bolts bibel vart til.

Carta virginea kallar dei det aller finaste pergamentet – det vil seia at arka er *jomfruelege*. Skinnet er feilfritt og kjem frå unge kalvar. Somme seier at det er skinn frå nyfødde dyr, kalvar som aldri fekk vekse opp, som aldri fekk springe våryre ut på grøne enger. Dei måtte ofrast for at nye eksemplar av Guds Ord kunne bli til.

Såg ein kanskje ein parallell til barnet i krybba? I mellomalderen var ein vel kjend med den allegoriske bibeltolkinga – at teksta kunne tala om noko djupare enn det ein kunne lesa på overflata. Ein har ganske sikkert sett ei djup meining i at det jomfruelege bar-

Fra Aslak Bolts Bibel.
Foto: Morten Henden Aamodt

Omslag på Den skjulte skatten.

net frå Gud fekk nytt liv på jomfruelege pergamentark.

Den vakre bibelen blir ein gong på 1200- eller 1300-talet frakta til Kristkyrkja i Nidaros, som vi i dag kjenner som Nidarosdomen. Der blir han liggjande i lang tid.

Heilt til katastrofen inntreff. Ein eller

annan gong i den fyrste halvdel av 1500-talet har nokon skamfert Aslak Bolts bibel på det grovaste. Om det var sjørøvarar som herja langsmed kysten, eller om det var soldatane til danskerekongen som gjorde det under reformasjonen, veit vi ikkje. Men dei fine permene vart kutta av; dei var truleg attraktive for røvarar, fulle som dei var av gull og sølv og verdifulle beslag.

Den skadde bibelen vart gøymd i sjølve domkyrkja. Ein stad i nordveggen til Nidarosdomen vart boka mura inne i eit holrom. Var det for å verne den vakre bibelen frå ytterlegare skade? Eller var det ei slags gravlegging – eit siste farvel med ein tapt skatt? Liknande gravleggingar av skadde bibelbøker kjenner vi frå Egypt.

Vi veit berre at bibelen låg i holrommet i murveggen i to hundre år. Heilt til den gamle boka kom for ein dag på overraskande vis. Korleis det skjedde, og kven som gjorde det uventa funnet, skal vi ikkje avsløre her. Det kan ein lesa sjølv i boka *Den skjulte skatten – historien om Aslak Bolts bibel*. For her er det noko anna som opptek oss: likskapen med han som vart fødd i Betlehem for to tusen år sidan.

For også han vart mishandla og deretter lagt i ei grav i kald stein. Og slik steinen vart rulla framfor grava til Jesus, vart også Aslak Bolts bibel mura inne. Og her kunne historia ha enda. Borte for alltid, ferdig for godt – kanskje var det slik alle tenkte, både om nasarearen i Jerusalem og den gamle bibelen i Nidaros.

Men forteljinga om dei begge sluttar med eit overraskande gjensyn. Den mørke gøymestaden blir brått opna – holrommet i den kalde steinen blir fylt av lys, og vi kan på nytt sjå den store skatten. Aslak Bolts bibel er dramatisering framfor auga våre av forteljinga om hovudpersonen i boka. Fødd av jomfrueleg skinn, æra med gull og røykjelse, mishandla og gravlagt, og oppstått frå dei døde – i Aslak Bolts bibel har historia om barnet i krybba fått synleg form.

Historia om Aslak Bolts bibel er fortald i boka Den skjulte skatten (Verbum 2017), bokmål, 240 sider.

Miljø. Møteplass. Misjon.

Av Sissel Bergan

Varme hjerter og villige hender!

Mange mener at gjenbruksbutikkene erstatter misjonsforeningene, og at de er blitt et nytt verktøy for å finansiere misjonsorganisasjonene. Både NMS, NLM og Normisjon har innrettet seg etter dette, og NMS alene har rekruttert over 2000 frivillige til dette arbeidet, NLM 1600 frivillige og Normisjon 500 frivillige.

I Oslo har Galleri Normisjon flyttet inn nytt lokale i et hotell og omsetter for flere millioner kroner årlig.

Først og fremst er det en *sosial møteplass*. Du treffer andre som vil engasjere seg, og ikke minst treffer du andre mennesker som kommer for å handle. Retro-bølgen er over oss, så mange unge kommer for å lete etter interessante ting. Heldigvis er mange *miljøbevisste kunder* og tenker gjenbruk på flere områder. Sist men ikke minst: *misjonstanken*. Innsamlede midler går til fattige og/eller kristent arbeid.

Et annet aspekt er den muligheten du har i møte med mennesker, enten når du henter noe hjemme hos folk, eller kunder som du treffer i butikken. Mange er nysgjerrig og har flere spørsmål: Å, jobber dere frivillig? Får dere ikke betalt for arbeidet? Er det en kristen organisasjon som driver dette? Det kan bli en fin mulighet til en god samtale med en fremmed. En fremmed er en venn du aldri har møtt før!

I Salomos ordspråk 25,11 leser vi: Som epler av gull i skåler av sølv, er ord som blir talt i rette tid!

Gjenbruksbutikker trenger alle slags mennesker, eldre og yngre, du som kan stå i kassa, du som kan prate og veilede kunder, du som kan sjekke elektriske apparater, du som kan kjøre og hente varer, du som kan vaske opp glass og stentøy, du som kan rydde på lageret, du som kan vaske og stryke duker og pyntehåndklær, du som kan stille ut varene, du som har nye tanker og ideer, eller du som kan bake og steke vafler og gjøre det hyggelig i kaffekroken. Men du som leverer varer, eller du som er kunde, er minst like viktige i denne kjeden.

Nå handler denne artikkelen om gjenbruksbutikker, men det finnes så mange steder som har bruk for varme hjerter og villige hender, leksehjelp, språkkafé, besøkstjeneste m.m. I menighetene våre utføres det også så mye flott og viktig arbeid som er bra for fellesskapet.

Er du en av dem som har tid til overs, så er det nok å finne på, for eksempel en oppgave i en gjenbruksbutikk. Har du en dag eller to, så ta kontakt.

Du trengs et sted!

Egil Fevang (t.v.) og Hans Kristian Gunnerød på NMS Gjenbruk i Tønsberg. Foto: TFR

Revisjon av liturgisk musikk i DELK

Av Jon Krokeborg

Rådsmøtet har i sitt møte i april 2018 vedtatt et forslag til revidert liturgisk musikk i DELK. Vedtaket innebærer ingen veldig store endringer, men noe vil menighetene merke når dette tas i full bruk en gang til høsten 2018.

Gruppen som har arbeidet fram forslaget som nå er vedtatt, satte selv følgende kriterier for sitt arbeid:

- Ta vare på det vi har som fungerer godt
- Erstatt det som ikke fungerer
- Ta fram musikk der musikk mangler
- Ny musikk bør ha så liten innlæringsstelskel som mulig
- Det vi tar inn av ny musikk, må ha slitestyrke og kunne brukes i mange år framover

Kort oppsummert er følgende gjort:

1. Det gjeninnføres at "Amen" etter nådehilsen synges.
2. Som alternativ til eksisterende bønn om miskunn, tas inn Kyrie Eleison med gresk tekst med melodi som er kjent fra Den norske kirke. Det tas også med kirkeårsvariasjoner til bruk i menigheter som ønsker å bruke det
3. Som alternativt Gloria tas inn "Ære være Gud i det høyeste" slik det brukes når Store Gloria brukes. Store Gloria er vedtatt tatt i bruk tidligere.
4. Hallelujaledet før tekstlesingen erstattes med det kjente "Gud være lovet, halleluja, halleluja, halleluja".
5. Bønnesvaret i kirkebønnen endres slik at de to første tonene blir dobbelt så lange som de er i dag. Dette gjøres for å gi mer ro over tilsvaret.
6. I velsignelsen innføres at man synger tilsvaret "Og med deg være Herren" slik vi synger det i nattverd-liturgien. Da unngår vi det vi opplever i dag, at gammel og ny uttryksmåte blandes.
7. I nattverdliturgien er det tatt inn kirkeårsvariasjoner av Sanctus (Hellig, hellig, hellig) og Agnus Dei (Du Guds Lam) til bruk i menigheter som ønsker å bruke det.
8. I nattverdliturgien er det skrevet ny musikk til "Troens mysterium".
9. Det er lagt til rette for at de liturgene som ønsker å messe, skal ha notemateriale tilgjengelig både for seg selv og for organisten.

Vi tror at de endringer og tilføyelser som nå er vedtatt, vil være med på å berike og løfte våre gudstjenester ytterligere. Når vi har valgt å hente mye musikk fra det som også brukes i Den norske kirke, er det fordi dette er kjent for mange og fordi dette stoffet har vist seg så slitesterkt at Den norske kirke nå går tilbake til dette musikkutvalget etter at de i noen år har forsøkt med nye nytt.

Jon Krokeborg er leder i liturgiutvalget i DELK.

Ulf Asp slutter som prest i Ryenberget

Tid for oppbrudd og nye oppgaver

Ulf Asp er et navn som mange forbinder med DELK. Der er han oppvokst og har tilbrakt nesten hele sitt yrkesaktive liv. Og der har han hatt en allsidig tjeneste som prest og sjelesørger, vært tilsynsmann i ti år, vært redaktør av Underveis og sittet i en rekke komiteer og utvalg. Etter ca. 35 års tjeneste i kirkesamfunnet avslutter Ulf nå sin prestatjeneste i Ryenberget menighet. Men i en alder av 65 år har han fortsatt mye ugjort, som særlig knytter seg til Høgsveen retreat- og gjestegård på Ringsaker, som han driver sammen med sin kone, Toril.

Ulf Asp slutter som prest i DELK etter ca. 35 års tjeneste. Foto: Toril Asp

Av Fred Søndby

– Bestemte du deg tidlig for å bli prest? spør vi, i en samtale en onsdag ettermiddag rett etter at Ulf har ledet et seniortreff på Ryenberget.

– Prestekallet modnet seg fram etter hvert, sier han, og etter å ha overveid flere studier, bestemte jeg meg for å begynne på teologistudiet, først på Norsk Lærerakademi og senere på Menighetsfakultetet. Det var ikke tradisjon for å ansette prester med teologisk utdanning i DELK på den tiden, forteller Ulf. – I 1981 skrev jeg for øvrig en avhandling om DELKs historie og læreressige egenart i forbindelse med teologistudiet. At jeg hadde pekt på noen særtrekk i et mer kritisk lys, gjorde nok at mange ble urolige med tanke på at jeg skulle gjøre tjeneste i DELK. Jeg var først prest i Den norske kirke i ca. ett år, før jeg ble ansatt som prest i DELK, der jeg de første årene betjente kirkesamfunnets menigheter i Vestfold.

– Hvordan artet tjenesten seg videre?

– Jeg tenker tilbake på prestatjenesten i tre faser med rundt 10 år i hver, fortsetter Ulf. Fra første stund følte jeg meg veldig godt mottatt i menighetene. På den tiden var ikke prestene fast lønnet, men vi led ingen nød, og merket stor omsorg. Det var stor åpenhet for bibelundervisning i menighetene. Det var bibelgrupper, bibeldager på Bondal og ungdomsgrupper.

Etter ca. ti års prestatjeneste hadde Toril og jeg en tjeneste som misjonærer i Sør-Afrika, utsendt av Det Norske Misjonsselskap. Deretter begynte den andre delen av prestatjenesten, da jeg ble kalt til tilsynsmann i DELK, en funksjon jeg hadde i til sammen 10 år. Det skjedde mye i kirkesamfunnet i løpet av denne tiden, og det var mange ting å ta stilling til, så det ble en spennende og travel tid, men med gode medarbeidere og et godt indre samhold

i kirkesamfunnet.

– Hvordan opplevde du å komme tilbake til vanlig prestatjeneste igjen?

– Det er klart det ble en overgang, sier Ulf. Denne tredje perioden av prestatjenesten ble for meg personlig en litt mer krevende periode. Men jeg fikk stadig ha en glede ved å forkynne, og opplevde en sterkere åndelig lengsel etter å trenge dypere inn i det store mysteriet som evangeliet er. I denne perioden vokste også vår tjeneste på Høgsveen fram, og det var da retreatarbeidet begynte å ta form.

– Har du alltid vært knyttet til DELK?

– Ja, sier Ulf, og forteller at han ble døpt i menigheten i St. Olavsgate 12 i Oslo, og at den nærmeste familien også hadde sitt åndelige hjem der.

– Kan du nevne ting som har gledet deg spesielt i prestatjenesten?

Spontant svarer han at det som har gledet han aller mest, er å ha møtt en sterk appetitt på å trenge mer inn i Guds

DELK-tur til Israel

ord, og at samholdet i menighetene har vært sterkt. Han legger til at enighet om grunnlag og retning er viktig, og at forvaltningen av nådemidlene og Ordets forkynnelse har gitt han en opplevelse av å stå i en meningsfull sammenheng. – For meg har dette vært både stort og gledelig, sier Ulf.

– Men det har vel også vært ting som har vært vanskelige?

– Ja, sier han, og da tenker jeg først og fremst på de som trakk seg tilbake og ble borte fra menighetsfelleskapet. Og jeg har også i perioder kjent på egen utilstrekkelighet, og av og til har jeg følt at vi i våre menigheter har brukt for mye energi og tid på ting som er uvesentlige eller mindre viktige.

– Hva tenker du er viktig for DELK i årene framover?

– Jeg tror det er avgjørende at vi får ha menigheter av en viss størrelse og modellerer et slitesterkt menighetsliv på grunnlag av skriften og bekjennelsen i en tid hvor det er lett å tilpasse seg omgivelsene og tidens ånd og tenkning, sier Ulf, og fortsetter: – Og DELK må beholde et stadig fokus gjennom skole og menighetsliv på å føre barna inn i mysteriet om hvem Gud er, og hva han kaller oss til. Da kan DELK formidle en frimodig motkultur sammen med kristne i hele Guds kirke på jorden.

– Hva tenker du om tjenesten på Høgsveen nå etter at du slutter som prest i Ryenberget?

Etter å ha tenkt seg litt om, sier Ulf at han vil fortsette å være aktiv i den tjenesten han går inn i, men også at han gjerne kommer til Ryenberget som vikar når det måtte være behov for det. Kirken er Jesu Kristi kropp der vi samles og formes. – Mitt ønske er at menigheten må være stedet der vi kan bringe med oss en duft av Kristus, så flere kan lokkes og lukkes inn i fellesskapet, avslutter Ulf.

Vi takker for samtalen, og ønsker Ulf og Toril alt godt i tjenesten på Høgsveen.

Reisegruppa utenfor Damaskusporten i Jerusalem.

DELK-Østfold arrangerte tur til Israel i tidsrommet 18.-27. april. En fantastisk tur. Mange inntrykk. Mye å lære. En veldig positiv gruppe. Dette er noen av stikkordene som oppsummerer reisen. Godt over halvparten av gruppens 17 deltagere (fra ulike steder av landet) hadde aldri før vært i Israel. Mens reiseleder (og medlem i DELK-Østfold) Reidun Bugge til gjengjeld var på sin 102. tur til det hellige landet og bidro med sin fantastiske kunnskap og sitt personlige engasjement.

Vi var blant annet med på byvandring i Jerusalem, med Oljeberget, Dominus Flevit, Getsemane, Bethesda, St. Anne kirken, Via Dolorosa og Gravkirken. Vi besøkte også Gravhagen.

Sterke inntrykk gav også besøket ved Yad Vashem/Holocaust-senteret.

Videre var vi i Jeriko (den eldste byen i verden, og den som ligger med lavest beliggenhet med 258 meter under havnivå) og så blant annet "Sakkeus-treet" og Eliaskilden.

Et fint og lærerikt besøk i Casparisenteret (Den Norske Israelsmisjon) sto også på programmet.

Likeledes befestingsverket Masada fra oldtiden ved Dødehavet. Det gjorde også Ein Gedi, og for de mange førstereisende var "et bad" i Dødehavet en attraksjon.

Oppover i Jordandalen var det stopp i Sachne, et av de vakreste stedene i Israel og med langt over 20 grader i vannet. I Galilea-området besøkte vi Saligprisningens berg, Tabgha og Kapernaum, spiste "Peterfisk" og var på båttur på Genesaret-sjøen. Vi var også i byen Safed med mange kunstnere.

På veien mot Netanya besøkte vi Nasaret, Karmelfjellet og Caesarea ved havet.

En kveld var vi sammen med Dagens journalist i Israel: Kenneth Fjell Rasmussen.

En annen kveld overvar vi et fantastisk lyd- og lysshow på bymuren ved Jaffa-porten i Jerusalem, som tok for seg hele Israels historie, ja, fra skapelsen til i dag.

En god israelsk guide og en dyktig sjåfør var også med på å gjøre turen helt topp.

Ved de mange stedene som er omtalt i Bibelen, leste vi avsnittene som er knyttet til. Forøvrig ble dagene innledet med Guds ord og bønn og avsluttet med en oppsummering, og kveldsandakt, holdt av undertegnede.

Så mye mer kunne vært nevnt. Nå skal dette være en kort artikkel, derfor må punktum settes her.

*Takknemlig hilsen
Boe Johannes Hermansen,
tekst og foto*

– Nei, lærer skulle jeg ikke bli!

Anders Sandvik

Anders Sandvik (25) er gift og bor i Tønsberg sentrum. Han har nylig fått fast ansettelse ved Granly skole etter snart et år som kontaktlærer i 5. klasse.

– Fortell litt om din vei til læreryrket og til Granly skole!

– Jeg har alltid elsket å lære bort! Og heldigvis vokste jeg opp med to mindre søsken som var lærevillige. De har vært til stor glede gjennom hele min oppvekst. Fotball, ski og friidrett var en stor del av livet mitt hele min barne- og ungdomstid.

Trene og «coache» barn og unge har ligget mitt hjerte nært i alle år. Det gir meg selv stor glede av å se mennesker rundt meg vokse og utvikle seg. Etter videregående begynte jeg på Norges idrettshøgskole i Oslo hvor jeg studerte fysisk aktivitet og helse. Etter to år var jeg ganske skoletrøtt og trengte et år til å gjøre andre ting.

Et jobbsøk på finn.no førte meg til Granly skole. Lærerjobben er noe som alltid har fengst meg, men også noe jeg har prøvd å dytte fra meg. Nei, lærer skulle jeg ikke bli!

Mine foreldre derimot har alltid visst at det er lærer jeg ville bli. Heldigvis lot de meg gå noen omveier, for at jeg selv skulle få erfaring og ta mitt eget valg. Etter et fantastisk år på Granly som assistent og miljøarbeider ble valg av veien videre lett. Jeg søkte meg dermed

inn på lærerskolen på Bakkenteigen.

– Hvilke fag og klassetrinn trives du best med?

– Jeg trives på alle trinn fra 5. – 10. klasse. Mine favorittfag å undervise i er matematikk, samfunnsfag og gym.

– Hva gjør en arbeidsdag god for deg?

– Å se barn og unge lykkelige.

– Er det noe som er spesielt viktig for deg å ha fokus på i skolehverdagen?

– Ta meg tid til å stoppe opp. Se meg bakover på tiden som har vært og rette blikket fremover. En ny dag, nye muligheter.

– Men hvorfor ønsker du å jobbe på en kristen skole?

– Jeg synes det er viktig å løfte frem de kristne verdiene. Det å formidle en trygg og kristen tro er noe av det viktigste jeg kan gjøre.

– Hva bruker du tid på når du ikke er på jobb – hvis det blir noe tid igjen..?

– Jeg bruker tiden med familie og venner, spiller masse frisbeegolf og trener aktivt olympisk vektløfting.

Tore Slettvik

Konfirmasjon i Moe menighet

6. mai sto fire flotte konfirmanter til konfirmasjon i Moe menighet. På grunn av utbygging på Moe var gudstjenesten i kjente omgivelser på Gjennestad vgs. i Stokke.

De fire konfirmentene, (fra venstre) Aleksandar Kostadinov, Ella Wold, Tobias Rantrud og Remine Løvland var godt fornøyd med dagen.

Det ble både høytidelig og nært. Musikerne hadde trommet sammen et

flott ensemble med både piano, saksofon, fiolin, trommer, et par gitarer og fjorårskonfirmanter som forsangere.

Konfirmentene hilste menigheten med et bittelite ukulele-orkester og sang; «Syng det ut, syng det ut igjen, Jesus alene er Frelseren!» Det er stort å være konfirmprest når troen leves og bekjennes!

En av konfirmentene fortalte like før konfirmasjonen hvordan Bibelen hadde blitt viktigere det siste året. «Vi har lært å bruke den og lese den på en annen måte enn før. Det er spennende!» Menigheten ber om Guds rike velsignelse for alle fire og alle de andre flotte konfirmentene i DELK som har bekjent sin tro og bekreftet dåpspakten denne våren. Husk å være med å be for dem alle sammen.

Tekst: Erling Rantrud

Foto: Terje Simonsen

Stilling ledig

Diakon

Østfold menighet av Det evangelisk lutherske kirkesamfunn lyser ut stilling som diakon, i 20 prosent. Arbeidet vil i stor grad være knyttet til barne- og ungdomsarbeid og besøkstjeneste.

Lønn og arbeidsvilkår etter avtale.

For full utlysningstekst, se

www.ostfoldmenighet.delk.no

Mer info:

prest Boe Johannes Hermansen,

e-post: boe.johannes.hermansen@delk.no, eller tlf. 996 12 822.

Søknad med CV sendes Østfold menighet av DELK v/Boe Johannes Hermansen, på mail eller post: Hovlandgata 2, 1640 Råde.

Søknadsfrist: 30. juni.

Finn veien til Betlehem!

Hjelp gjeterne og vismennene å finne veien til stallen hvor Jesus ble født.

Finn 8 navn fra julefortellingen!

Navnene på åtte personer og byer fra julefortellingen er gjemt i rutenettet under. Finner du dem?

O	G	S	K	U	E	M	B	O	K
M	A	P	N	I	K	S	E	B	I
A	B	R	A	H	A	M	T	E	L
R	R	I	S	O	U	Y	L	M	A
I	I	N	A	S	G	R	E	U	M
A	E	G	R	P	U	A	H	T	O
K	L	Ø	E	I	S	V	E	Å	T
T	I	T	T	E	T	I	M	K	O
J	O	S	E	F	U	S	S	U	R
T	R	E	L	I	S	A	B	E	T

Finn 5 feil

Tegning: Emily Fox

Gjeterne fant den nyfødte frelseren i en krybbe, akkurat som engelen hadde sagt. De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet til høyre?

Gi barnebladet
BARNAS til et barn
du er glad i!

Disse oppgavene
er hentet
fra bladet.

Bestill
abonnement

på sondagsskolen.no
eller 22 08 71 00

– Pappa, er
pærer grønne?
– Ja.
– Er de saftige?
– Ja.
– Har de fire bein
og et hode?
– Nei.
– Æsj, da har jeg nok
spist en frosk.

Vitser

– I år er
nyttårsløftet mitt å
spise enda mer godteri.
– Du mener vel enda
mindre?
– Nei, det var i fjor.
I år vil jeg ha et løfte
jeg klarer å
holde.

Shahin Molaie har fått oppholdstillatelse i Norge

Shahin Molaie sammen med mannen Joseph. Foto: privat

Mange i DELK kjenner Shahin fra Sankthansstevnet på Gjennestad. Underveis har satt seg ned og pratet med henne etter dommen i Lagmannsretten.

Etter at Shahin tapte saken i tingretten og ble nektet opphold i Norge i 2017, syntes hun situasjonen var ganske mørk og trist. Nå virket alt håpløst, syntes hun og hennes mann, Joseph.

Men støttegruppen som hadde bidratt økonomisk, var fast innstilt på at denne saken skulle ankes og prøves for en høyere rettsinstans. Så i januar 2018 var det ny rettsak i lagmannsretten. Advokat Arild Humlen hadde sagt seg villig til å ta saken. Det betød at man hadde en av de absolutt beste advokater på saken ved denne rettsbehandlingen.

Ventetiden var preget av mye uro for Shahin. Hun fryktet tilbakesendelse til Iran, og det som måtte møte henne der. Hennes kristne bekjennelse og tro sammen med hennes evangelisering gjør det livsfarlig for henne å bo i Iran. Det var også lagmannsrettens konklusjon. De var uenig med tingretten om at hennes tro ikke skulle være ekte. Tvert imot trodde de på hennes vitnesbyrd, og så dermed den fare hun ville bli utsatt for ved utsendelse til Iran.

Shahin og mannen Joseph har nå etablert seg i egen leilighet i Bergen og kommer jevnlig til våre møter og gudstjenester.

– Vi føler nå at vi kan legge planer for fremtiden her i Norge, og vil takke menigheten i Bergen og alle andre som har bidratt og hjulpet oss, sier hun. Det knyttes nå stor spenning til om Josef vil få sin sak gjenopptatt, og håpet er at hans sak kan få samme utfall som Shahins.

– Hva følte du da resultatet kom? spør

vi Shahin. – Jeg fikk beskjed av advokat Humlen, og ble overrasket og veldig glad. 13 år har jeg ventet, uten å kunne legge noen planer. Jeg visste ikke noe om hva jeg skulle gjøre alle årene før resultatet kom, det var som å leve i et fengsel. Det som jeg nå syns er så spennende er om Joseph får opphold og vi kan leve et vanlig liv som alle andre.

–Hva er planene dine fremover, Shahin? – Jeg skal nå starte på et toårig kurs i norsk språk. Det er et introduksjonskurs alle med oppholdstillatelse skal gjennomgå. Det begynner i august.

Jeg ønsker å finne en jobb, kanskje i en barnehage. Jeg har jobbet som frivillig i en åpen barnehage på Nesttun utenfor Bergen. Når jeg nå har fått oppholdstillatelse, kan jeg få arbeidstillatelse i Norge og ønsker meg en fast jobb. Men først vil jeg studere til barnehagelærer, for jeg ønsker å jobbe med barn. Jeg håper å komme inn på skolen om ikke så lenge.

– Hvordan trives dere i den nye leiligheten?

– Vi trives godt i den nye leiligheten. Selv om den er liten, er det veldig koselig der. Vi takker Gud for det han har gitt oss. Josef er fortsatt på asylmottaket i Arna og må være der hver dag så han ikke mister plassen og pengene han får fra UDI.

Shahin avslutter med følgende ønske og bønn til norske myndigheter: – Jeg håper alle konvertitter får bli i Norge, for situasjonen i Iran er så vanskelig for de som tror på Jesus. Og problemet er ikke bare politiet og myndigheter, men også i familier der det er muslimer kan kristne plages og drepes.

Vi ønsker Shahin og Joseph lykke til, og alt godt for tiden som ligger foran.

Jon Tore Lie

Aktuelle bøker

MESTER, PÅ DITT ORD

Søndagstekstene
2018-2019
- til samtale og
refleksjon.

Til hver av søndagens bibeltekster er det en kommentar, spørsmål til refleksjon og samtale, samt ideer til bønn.

I tillegg finnes det en bibelleseplan for hver dag. Boken inneholder tekstene fra august 2018 til og med juli 2019.

Boka kommer i månedsskiftet juni/juli.

Lunde Forlag.

På bokbordet på Sankthansstevnet blir det mange godbiter. Det blir bøker relatert til seminarer og taler, og du vil finne bøker med gode prisavslag!

Forfatteren av denne boka vil ha ett av seminarene, med samme tema som i boka:

DisippelRytmer

Håndfast hjelp til et slitesterkt trosliv

Hvordan kan stillhet, bønn, bibellesning, fellesskap med andre, lokalt engasjement, frivillig tjeneste og hvile fra hverdagen passe inn i livet mitt slik det ser ut nå?

Den gode rytmen handler om et tempo som er akkurat så sakte og akkurat så fort og akkurat så regelmessig at du nesten ikke merker at du bruker krefter på det du gjør.

Boken er godkjent av Kristelig Studieforbund.

Forfatter: Vidar Mæland Bakke
ISBN: 9788253148595, Luther Forlag
Pris kr 249,-

Leirer og dugnader sesongen 2018

4.- og 5.-klasseleir

Mandag 25. til torsdag 28. juni.

Påmelding: Størk Heggdal, tlf.: 401 62 222.

Invitasjoner med nærmere informasjon vil bli sendt ut via skolene i løpet av våren.

6.- og 7.-klasseleir

Torsdag 28. juni til søndag 1. juli.

Påmelding: Torbjørn Nilgard, tlf. 489 98 876.

E-post: thorbjorn.nilgard@hybeko.no

Invitasjoner med nærmere informasjon vil bli sendt ut via skolene i løpet av våren.

Vi over 50

Mandag 23. juli til fredag 27. juli.

Påmelding: kontoret på Ryenberget,

tlf. 23 21 01 61.

Bibeldagene

Torsdag 9. august til søndag 12. august.

Åndelig leder: Jens Bjørnsgård.

Påmelding: Torill Askjer, tlf.: 975 86 692

E-post: torill.askjer@gmail.com.

Diverse om Bondal

Adressen til fjellstua er:

Bondal fjellstue, Bondal, 3697 Tuddal

Gå inn på www.delk.no/bondal for mer informasjon og nyheter om fjellstua.

Støttemedlemskap og gaver

Vi minner om støttemedlemskap som koster 300 kr i året. Det har de siste årene blitt gjort betydelige forbedringer på Bondal.

Derfor er vi veldig takknemlig for støttemedlemskap og gaver. Det betyr mye for økonomien, og gjør at vi kan holde utleisepriene på et moderat nivå.

Betaling for støttemedlemskap og eventuelle gaver kan sendes til konto nr. 2680 07 50503.

Giroer for støttemedlemsskap 2018 blir delt ut i menighetene og sendt ut i starten av 2018.

Leie Fjellstua?

Kontakt Ester Bettum på telefon 997 12 468 eller send en e-post til: ek-bettu@online.no.

Ester har oversikt over ledige helger og uker samt priser.

Vi oppfordrer menighetene til å benytte dette flotte og nyoppussede stedet til bibelgrupper, menighetsleire og samlinger av ulike slag.

Bondal Fjellstue er også åpen for private arrangementer. Fjellstua har stor kapasitet i forhold til utnyttelsen i dag.

Spørsmål, kommentarer, forslag?

Har du spørsmål, kommentarer, synspunkter eller forslag angående Bondal Fjellstue? Kontakt en av de lokale kontaktpersonene, eller send en e-post til bondalstyret@delk.no.

Lokale kontaktpersoner

HORTEN

Torill Askjer (kontaktperson for Horten menighet). Tlf. 975 86 692

torill.askjer@gmail.com

OSLO

Bodil H. Thorsnes (styremedlem)

Tlf. 482 72 532

bodilthorsnes@hotmail.com

Bondal fjellstue

PORSGRUNN

Torstein Hvale (varamedlem)

Tlf. 35 51 32 77 / 922 18 970

torstein.hvale@sf-nett.no

SKIEN

Torbjørn Nilgard (styremedlem/sekr.)

Tlf.: 489 98 876,

tn@hybeko.no

NORDRE VESTFOLD

Torild Bakke (styremedlem)

Tlf. 943 00 910

torild.bakke@sf-nett.no

TØNSBERG

Kjell-André Bettum (styreleder)

Tlf. 954 50 814

kjellandre.bettum@granlyskole.no

VEDLIKEHOLDSLEDER

Knut Bergan

Tlf. 411 60 634

knutbergan001@gmail.com

HUSMOR

Katrine Hovden Helland

Tlf. 479 03 745

katrine@egil.net

DELK får nytt motto

Rådsmøtet i april fattet endelig beslutning

I april fikk DELK et nytt motto: I Jesus, for hverandre, ut i verden. For mange er dette allerede kjent. Men Underveis tok kontakt med prest i Ryenberget kirke, Kristoffer Hansen-Ekenes, for å få vite litt mer om bakgrunnen for valg av motto, og hva slags tanker som ligger bak disse ordene.

– Prosessen har pågått en stund. Men mottosaken ble endelig konkludert på rådsmøtet i midten av april i år, sier Kristoffer Hansen-Ekenes. Denne saken har blitt tatt opp i rådsmøtet ved flere anledninger tidligere, men den fikk en vending da det ble foreslått å bruke Ryenberget menighets motto som et av forslagene. Dette skjedde på generalforsamlingen på Gjenestad i juni i fjor. Da var hele nitten forslag til motto lagt på bordet. Ryenbergets motto fikk 35 av 78 stemmer den gangen. Det var langt flere enn noe annet forslag. I august samme år ble mottosaken behandlet i hovedstyret, og så endelig behandlet i april. Vi stemte altså over vedtaket på det siste rådsmøtet. Resultatet var entydig, utdyper Hansen-Ekenes.

Men dette mottoet har ikke noen ny dato. Det er tretten år gammelt, og stammer fra en prosess i Ryenberget menighet

som involverte både eldsterådet, en prosjektgruppe, en bønnegruppe og en referansegruppe. Et grundig arbeid. Prosjektet fikk tittelen KEFAS. – I 2005 ble det jobbet med å finne en visjon for videre arbeid i menigheten. Dette var lenge før min tid som prest her, sier Hansen-Ekenes.

Prosjektet KEFAS endte i en prosjektrapport som inneholder mange bibelreferanser, men det mest sentrale bibelverset er Peters første brev fra NT. I det andre kapittelet står det i vers 4 og 5: "Kom til ham, den levende stein, som ble vraket av mennesker, men er utvalgt og dyrebar for Gud, og bli selv levende steiner som bygges opp til et åndelig hus! Bli et hellig presteskap og bær fram åndelige offer, som Gud tar imot med glede ved Jesus Kristus." Ut fra disse bibelversene ble det fokusert på ordene OPP, INN og UT. Og ut fra dette igjen ble visjonen for Ryenberget skapt.

Nå har altså Ryenbergets motto blitt hele kirkesamfunnets. Det er fint å leve i Jesus, for hverandre og være levende steiner i verden.

Av Jostein Bendiksen

"Tilsynsmenn kommer og går – Venke består"

Av Alf Henrik Engen

Hovedkontoret til DELK er på en måte synonymt med Venke Sigrid Gjelstad. Hun ER der, og hun har ALLTID vært der. Tilsynsmenn kommer og går, men Venke består – for å omskrive litt et fyndord for et gammelt forsikringsselskap.

Det stemmer at Venke er den første ansatte kontorsekretæren i DELK. – Men det er ikke mer enn 23 år siden jeg ble ansatt, smiler hun.

Startet pent – økte fort

– I 1995 var vi akkurat ferdig med salmeboka, forteller Venke; hun hadde vært sekretær for komiteen. – Da ringte daværende tilsynsmann Helge Gjelstad og spurte om jeg kunne hjelpe til på hovedkontoret.

Venke ble ansatt i 40 % stilling som kontorsekretær. Hun hadde med post og arkiv, kopiering og utsendelse av innkallinger og referater. Fra 2001 fikk hun også oppgaver med regnskapsføring og lønnsutbetaling. Da ble stillingen utvidet til 50 %, og seinere til 60 %. For tiden har hun en 80 % stilling.

– Arbeidet med gudstjenestelista, med fordeling av prestene til de ulike menighetene, har alltid tatt mye tid og var en krevende jobb. Det var en lettelse da Lisbeth overtok den jobben, sier Venke videre. Lisbeth får nå også opplæring i regnskap og lønn, slik at vi ikke skal

være så sårbare på kontoret ved at bare jeg kan gjøre dette.

Regnskapsfører og økonomileder

– Jeg har alltid vært glad i å arbeide med tall og systemer, og var glad da jeg fikk anledning til å starte på kurs på høyskolen, forteller hun videre. Etterhvert ble det til at jeg fortsatte på høyskolen, og i dag har jeg autorisasjon som regnskapsfører, noe som har vist seg å være nyttig for DELK, ikke minst når det gjelder lønns- og personalområdet.

– Da jeg ble ansatt, var Hans Askjer sekretær for hovedstyret. Før ham var Nils Grytnes sekretær. Etter Hans hadde Kjell Magne Baksaas jobben i 7 år, og deretter Per Hauan i et par år før Arvid Ludvigsen ble ansatt i 2008. Fra 2014 har jeg overtatt som sekretær for hovedstyret. Jeg er også med i DELKs økonomiutvalg, og møter i personalkomiteen i saker som har med økonomi å gjøre. Rollen min i dag er å være økonomileder og hovedstyresekretær, så arbeidsdagen min er ganske variert, kommenterer hun.

– Da jeg startet, hadde vi et lite kontor på 18 kvadratmeter på Laskentunet utenfor Sandefjord. Helge og jeg hadde hver vår kontorpult som sto mot hverandre. Forøvrig var det et bord med fire stoler, og mer var det stort sett ikke plass til. Da ble fremdeles mye av

arbeidet gjort manuelt; det var før da-taen overtok mange oppgaver. En kort stund var vi på Granly, før vi flyttet til postkontorbygget på Eik. Senere kom vi tilbake til Granly igjen. Vi flyttet hit til Ås i 2009. Her har vi bedre plass. Men vi ser fram til å flytte til Bjerkely, med bedre kontorer og mye større fellesareal. Det skjer i løpet av høsten. Jeg får en del lengre arbeidsvei, smiler Venke, men det gjør ingenting.

Plass for humor

– Hvor mange tilsynsmenn har du «overlevd»? spør jeg.

– Tre stykker, den fjerde sliter jeg på nå, humrer Venke. – Og jevnlig nye prester. Det har vært interessant å skulle arbeide tett på nye mennesker. Arbeidsmåter og arbeidsfordeling, kommunikasjonstone, hvordan ha en god dialog, liker vedkommende skjemaer – eller ikke, og ikke minst, hva slags humor har den nye presten eller ansatte? Og du må få med at vi har en god tone oss imellom her på kontoret. På hans 65 års dag «bortførte» vi Rolf, satte bind for øynene hans, tok han med på en biltur der han helt mistet retning og stedsans, før han kunne ta bindet av på et ukjent sted (på terrassen til sekretær Lisbeth) der det var dekket til et festmåltid! Sånn har vi det også, sier Venke.

F.v.: Hans Askjer, Venke og Helge Gjelstad.

F.v.: Ulf Asp, Venke, Kjell Magne Baksaas og Anders Rønningen.

BØNN & LIV

Skiltnummer: ISBN: 978-82-520-0458-8

Nå har jeg fått skilter på boka mi! Telemarkspresten Jens Bjørnsgård er glad i bil og har hatt en del bilskilt opp igjen om årene. Han er også glad i bøker. Og bønn. Og nå har Jens skrevet en bok om bønn som blir utgitt omtrent i disse tider.

Jens Bjørnsgård.

En felles DELK-identitet

– Her på kontoret merker vi at flere ansatte setter andre krav til DELK som arbeidsgiver. Regler og lover skal etterleves, og frister for innmeldinger og tilbakemeldinger må overholdes. DELK sentralt er i dag en virksomhet med 25 ansatte, så det er viktig å ha fokus på personalbehandling.

– Personlig vil jeg jo også nevne den åndelige utviklingen i DELK med en dreining vekk fra menneskegitte bud og regler til en mer evangelisk kristendomsforståelse som en uhyre viktig utvikling. Dessuten er jeg opptatt av fellesskapstanken vi har hatt hele veien i DELK, med en god kontakt menighetene imellom, både menneskelig og åndelig. Menighetene har også hjulpet hverandre økonomisk når det har vært behov for det. Så det å videreføre en felles DELK-identitet blir en oppgave framover.

– For en del år siden funderte jeg på å slutte og gå over i annet arbeid. Men jeg opplevde at Gud grep inn og forhindret det.

Å ha en slik arbeidsplass i et kristent fellesskap – med andakt til hver lunsj, det er virkelig et privilegium som jeg setter stor pris på, og jeg takker Vår Herre for å kunne ha det slik, avslutter Venke.

F.v.: Arvid Ludvigsen, Herman Næss, Lisbeth Semb og Venke.

– Boken din heter BØNN & LIV, hva handler den om, Jens?

– Jeg skriver at det er "en praktisk bruksanvisning i det å be til Herren". De venstre sidene i boka har tekst, og de høyre sidene er blanke og ment til at leserne selv kan notere sine egne bønner og tanker. Dette er ikke en lærebok. Her vil leserne møte Guds ord, sannheter om Gud og spørsmål. Tanken er at leseren skal kunne gå inn i en prosess. "Hvis Gud er slik, og bønn er sann, hva gjør det med meg?"

Dette er en «stille stund-bok», den du bruker når du lukker døra di og ber. Når jeg leser, når jeg ber, noterer jeg ned mennesker, en setning fra et møte, momenter fra en samtale. Dette gjør noe med bønner, og ved å notere slike ting kan jeg bruke dette i bønnene mine.

Jens har hatt mange slike notatbøker fra sitt bønneliv fra mange år tilbake. Det er disse notatene som har blitt til boken han nå har skrevet. Boken ble til under Jens' studiepermisjon. Han forteller hvordan det på forunderlig vis noen ganger hendte at dersom han kom på en setning han ville bruke, skjedde det at han slo opp på riktig sted i riktig notatbok med en gang. "Et lite smil fra vår Herre", kalte han slike opplevelser under skriveprosessen.

Det er tydelig at dette er et viktig tema for Jens.

Han er ivrig. – Jeg skriver i boka at "Bønn er at de himmelske krefter møter oss". Guds kraft er så enorm at når vi ber, knyttes Guds løfter og hans kraft til det mennesket vi ber for uavhengig av tid, sted og rom. Jesaja skriver i kap 65 vers 24: "Før de roper, skal jeg svare, mens de ennå taler, vil jeg høre." Det er sterkt. Jeg har opplevd at når jeg ber så har Gud allerede sendt hjelpen mens jeg ber eller før. Gud har vært der på forhånd og setter mennesker i bevegelse for å møte det jeg ber om mens jeg ber det!

Videre forteller Jens om bønnens funksjon. – Jeg har skrevet at "Bønn er et tilsvær på Guds nærhet i ditt liv".

Og "Bønn er ikke først og fremst et middel til å oppnå det vi ønsker, eller virkeliggjøre våre planer, men bønn er et middel til å realisere Guds vilje og plan med oss."

– Hva er det å være et bønnemenneske, Jens?

– Det er å hele tiden ha en kanal åpen mellom Gud og deg selv. Gud er ikke avhengig av ordene våre, et sukk er nok. Ofte kan jeg kjøre på veier, forbi hus, og sende en enkel takk for den som bor der. Takk for at Gud er med den og den. Takke for at det og det skjedde akkurat der. De gamle sa: "Det må vi overgi." Bønn handler også om å legge de eller det vi ber om i Guds hender.

Når jeg ber, hører Gud! Guds arm strekker seg alltid ned til oss. Derfor er arbeidet med bønn så viktig. Jeg tør å påstå at bønn er det mektigste redskap vi mennesker har fått til å påvirke og forandre vår verden! Gjennom den som ber, strømmes Herrens kraft og hans velsignelse ut til de rundt oss. Helt uavhengig av tid og avstand.

Det er ikke alltid at vi får det vi ber om eller blir kvitt all lidelse. Men hva har Gud sagt? Han har sagt i Matteus 28 "Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden ... Og se, jeg er med dere alle dager". Jeg tror på begge deler. Både på Guds allmakt og at han vil være med hver eneste dag.

Jens avslutter med å fortelle hva han tenker er nøkkelen til bønner. Det står i Johannes' åpenbaring 3,20: "Se, jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, vil jeg gå inn til ham og holde måltid, jeg med ham og han med meg." Å be er ikke vanskeligere enn å åpne døren for at Jesus kan komme inn.

Tekst og foto: Erling Ranrud

Flere dåpsfamilier i Kristiansand denne våren

Anna Good ble døpt i Dalane menighet 29. april. Foto: privat

Kristiansand menighet er den nyeste menigheten i DELK-felleskapet. Denne våren har menigheten hatt glede av å ha hele tre dåpsfamilier. 14. januar ble lille Mikal døpt, det første barnet til undertegnede og hans kone Veronica. Arve og Cecilie Eidjord bar Jakob til dåpen 1. april. Den tredje dåpsfamilien var Tage Emil og Ellinor Good med Anna som ble døpt i Dalane menighet den 29. april, dette fordi begge deres storfamilier bor i Rogaland.

Vi har snakket med familien som i anledning dåpen også ble medlemmer i DELK i Kristiansand.

– Arve og Cecilie, hvordan kom dere i kontakt med DELK?

– Vi har lenge visst hva DELK er, og var vel på våre første DELK-gudstjenester da vi møttes i Bergen for over ti år siden. Vi var så heldige å få ha Jan Bygstad som lærer på bibelskolen Bildøy skoleåret 06/07. Da DELK hadde møter og gudstjenester på Gjøvik for noen år siden, ble vi aktive der også, ettersom vi bodde i området.

– Interessant, så hva gjorde at dere valgte å bli medlemmer i DELK?

– For et år siden meldte vi oss ut av Den norske kirke og ble dermed interessert i å melde oss inn i et annet kirkesamfunn der vi fremdeles kunne få litt av den samme liturgiske form og tradisjon som vi var vant med fra Dnk. Etter å ha sett oss litt rundt i lutherske forsamlinger og menigheter, kjente vi på at DELK kunne være det riktige stedet for oss og familien vår.

– Nylig bar dere lille Jakob til dåpen, hva betyr det for dere?

– Vi er så heldige å ha kunnet bære tre barn til dåpen, og det har vært like stort hver gang. Å få bære et hjelpeløst lite

Jacob Eidjord ble døpt i Kristiansand 1. april. Foto: Olaf Engestøl

spedbarn til døpefonten og legge det i Guds hender er ikke annet enn et sterkt bevis på Guds store nåde mot oss alle. Vi skal alle få komme like tomhendte og hjelpeløse til Gud slik som et lite barn kommer i dåpen, og vi får alle motta den samme store og endeløse nåden fra Han.

Siden DELK-menigheten i Dalane ble startet, har det vært en rekke barnedåper, men nå har det vært noen år siden sist. Derfor var det en stor glede da Tage Emil og Ellinor Good bar lille Anna til dåpen i april.

De forteller at de fikk høre om DELK gjennom taleopptak fra Jan Bygstad.

– I tillegg hadde Tage Emil lest om DELK i sine teologistudier. Så ble det startet opp DELK i Kristiansand, og vi kjente Olaf fra NLM-sammenheng, så da ble vi med der, sier Ellinor.

– Fra før visste vi at det var en av de eldste lutherske frikirkene i landet, og at bekjennelsestro kristendom og skole-drift var viktig for DELK, kommenterer Tage Emil.

Vi vil vite hva det er de setter mest pris på med DELK.

– Vi synes at DELK er tydelige på at de er en menighet som ønsker å bygge på Bibelen, og at man tenker kirkelig om seg selv. DELK er med på å løfte opp viktige ting som forkynnelse, bibelglede og nestekjærlighet.

– Nylig bar dere lille Anna til dåpen, hva betyr det for dere?

– Det betyr mye å få bære frem Anna og legge henne i Guds trygge faderarmer. Dåpen gir trygghet, håp og frelse til Anna, og vi gleder oss stort.

Tekst: Olaf Engestøl

Kort fra hovedstyret

Hovedstyremøtet ble avholdt på Bjerkely menighetssenter 27. og 28. april 2018.

- Jostein Bendiksen, som er forfatter av historieverket, har kommet godt i gang med første del.
- Retningslinjer for ansettelser og rekrutteringsmal for stillinger i DELKs skoler er behandlet i hovedstyret etter behandling i skolerådet.
- DELK-forlagets alternativer for videre drift drøftes videre.
- Mediestrategi for DELK blir utformet.
- Hovedstyret er positive til at misjonskomiteén og menighetsplantingsutvalget ser på muligheter for samordning.
- Det arbeides videre med strategiplanen før den endelige versjonen sendes til menighetene slik at de kan arbeide med den. Rådsmøtet skal behandle den i oktober.
- DELKs hovedkasses regnskap og revisjonsberetning for 2017 foreligger med et overskudd på kr 99 000.
- Nye medlemmer fra steder det ikke før er menighet, skrives inn i en interimsmenighet under DELKs organisasjonsnummer før eventuelt endelig menighet er opprettet.
- Kristoffer Hansen-Ekenes er ansatt i 100% stilling i Ryenberget menighet. Han skal ha 50 % permisjon til studiene er fullført.

Venke S. Gjølstad
hovedstyresekretær

Skriveglad? Ledeglad?

Underveis er en viktig del av DELKs profil og ansikt utad. Vi har en kreativ og flott gruppe skribenter – men trenger flere! Unge eller godt voksne, menn eller kvinner – vi trenger flere idémakere og gode penner.

Er du en av dem? Kun ett redaksjonsmøte pr. Underveisutgave; beskjedne stoffmengde pr. journalist. – I tillegg trenger vi en redaktør – p.t. 20 % stilling.

Hvis interessert – i litt eller mye – hører vi fra deg!

Hilsen oss i redaksjonen.

Menighetsweekend for Bjerkely menighet på Sole gjestegård

Første helgen etter påske gjennomførte Bjerkely menighet en weekend på Sole hotell og gjestegård ved Noresund. Det var 90 stykker som deltok, og ca. 30 personer var under 20 år! Det var med andre ord flere unge barnefamilier som var med, noe vi opplevde som et skikkelig løft! Det virket som ungene storkoste seg, og foreldrene satte pris på tilbudet om barnepass fra kl. 0600 om morgenen!

På fredag kveld var det middag som først stod på programmet, og etter et velsmakende måltid var det hyggekveld i peisestua. Her var det underholdning og konkurranser som engasjerte både unge og eldre. Etter «Ord for kvelden» som avslutning på programmet, fortsatte hyggepraten ennå i flere timer.

På lørdag morgen var det frokost med nistemøring. Deretter var det samling i foredragssalen på gjestegården. Ranveig og Beint Saaghus (bildet) holdt forsamlingen i ånde med sitt foredrag «Livsnære fellesskap – bibelsk, visjonært og jordnært» For Bjerkely menighet var dette midt i blinken. Et godt menighetsfellesskap bygges ikke bare i kirken på

søndager.

De små, nære «husfellesskapene» er minst like viktige. Et bilde som ble brukt flere ganger i løpet av foredraget, var ilden som flammet opp når glørne kom nær hverandre. Nære fellesskap får vi når vi lar maskene falle, og tør å åpne oss for hverandre med alle våre utstrekkeligheter og mangler.

Etter foredraget valgte mange å ta turen ut. Selv om været ikke var like strålende som dagen i forveien, var det greit å være ute i friluft. Noen hadde med ski og testet løypene oppe på Norefjell, mens andre valgte å utforske

nærmiljøet ved å gå. Uansett aktivitet var det likevel godt å komme i hus i god tid før middagen.

Både frokostene og middagene på Sole gjestegård var veldig bra, og det ble satt pris på å kunne komme til ferdig mat og ikke ha ansvar for bortrydding og oppvask i etterkant. På kveldene var det kaffekos i peisestua med medbrakte kaker, frukt og knask.

Lørdagkvelden var det igjen samling til underholdning og konkurranse, men denne gangen i foredragssalen. Når aldersspennet var fra mange og sytti år til noen måneder, så er det ikke enkelt å finne aktiviteter som kan samle deltakerne, men arrangementskomiteen hadde gjort en flott jobb, og stemningen var på topp.

På søndag formiddag kl. 11, før matpakkelunch og avreise; var det Beint Saaghus som hadde preken over teksten for dagen – først for barna, og så for oss voksne. Kristus er stått opp, og han gav ikke bare Peter, men oss alle et kall om å være med å forkynne dette fantastiske evangeliet!

Alf Henrik Engen

Moe menighet utvider kirken og skolen

Moe menighet utvider arealene til kirken og skolen. Vil du støtte prosjektet?

10. juni åpnet vi den nye kirken med storstilt festgudstjeneste og kirkekafe med kaker og takketaler. Det siste året har vært et spennende år der vi fra uke til uke har kunnet følge utviklingen. Først et stort spreng hull mellom de to skolebygningene før det sakte men sikkert har reist seg et helt nytt bygg.

Både ansatte og elever har vist stor tålmodighet i arbeidet, så det blir ekstra stas for dem å komme tilbake etter sommerferien til splitter ny gymsal, garderobes, personalrom og allrom.

Vi i menigheten gleder oss både over forbedringen skolen får, men ikke minst er vi glad for større kirkerom, allrommet, kjeller til ungdomsarbeid og bønnenrom.

Gunnar Gundersen, tømrer og aktiv i menigheten, har vært prosjektleder, hammersvinger og altnuligmann. Han har koordinert flere titalls håndverkere, pro-

sjektert og oppført bygget på en strålende og hengiven måte. Også andre sentrale personer har stått på utover det man kan forvente. De vil bli behørig takket.

Bygging er ikke gratis. Det visste vi godt før vi startet, men noen uforutsette hendelser har gitt oss noen økonomiske utfordringer ingen hadde kunnet regne med. Vi vil derfor, med frimodighet, be Underveis' lesere om å vurdere å være med å støtte prosjektet økonomisk. Det kan gjøres på flere måter. Les mer om *Gaver til DELK* i artikkelen på side 34 i Underveis. Det vil være en god støtte til både menigheten og skoledriften.

Enhver gave vil bli satt pris på og være til velsignelse både for menigheten og de 140 skolebarna (det er det antallet skolen er godkjent for) som begynner på skolen til høsten.

Gunnar Gundersen (t.h. på bildet) har vært prosjektleder for utvidelsen av Moe kirke og skole.

«En Gud som gir seg selv» - Bergen 23.–26. august 2018

Varmende sensommersol på himmelen og smilende ansikter i flokk utenfor kirken i Bergen, her har vi noen av kjennetegnene ved Lutherske fordypningsdager i Bergen. De gode samtaler og den livsnære, aktuelle undervisningen er blitt tradisjon som gjør at folk vender tilbake.

Fra Svartehavets strender til Stillehavskysten langs Amerika, samles kristenfolk til sentral luthersk forkynnelse i en innklemt kystby på Vestlandet. Lutherske Fordypningsdager i Bergen har blitt et sted som trekker folk fra flere ulike kirkesamfunn, i inn- og utland, fra luthersk

grunn.

Vi har undret oss hva som gjør at folk tar den lange veien for å være med. Svaret er at innholdet i det vi samles om, trekker oss sammen fra fjern og nær. Den klassiske lutherske forkynnelsen er kjennetegnet ved at evangeliet ligger som fundamentet for alt, og i evangeliet råder frihet. Når forkynnelsen og undervisningen legges på denne frihetens grunn, så gir det sunn kristen vekst. Det er forventninger til årets samling. Med det tema som er satt opp, "En gud som gir seg selv", er det god grunn til det. For i dette er gjemt både grunnlag for frelsesvisshet og tjenestetrang. Paletten

av predikanter er satt sammen slik at det skal gi en god dekning av tema. Kombinasjonen av deres kunnskap og personlighet gir et spekter i forkynnelsen som gjør at alt ligger til rette for rike oppbyggende dager for alt Guds folk. For oss arrangører er det oppmuntrende å høre fra folk som melder seg på sier: «Dette er årets høydepunkt.» Vi tror det kan bli det for dem også i år.

Vi har fremdeles en plass til deg, ta med deg familie, eller en venn, og kom!

Se www.fordypningsdager.com/ for mer informasjon og program..

Jon Magne Sønstabø

Både ungdom og voksne trengs til sommerens Kvitsund-stevne

I sommer er det igjen ungdomsstevne på Kvitsund! Kvitsund er et vakkert sted, og med nye og gamle venner så er dette en leir du ikke vil gå glipp av.

Hva er vel bedre enn å padle en tur sammen med gode venner en solfylt dag? Eller spille volleyball sammen med nye og kjente venner og vinne sammen?

Vi vil ha med deg om du går i åttendeklasse eller oppover!

For dere som føler dere for gamle for leiren, vi vil ha med dere også! Vi trenger

noen voksne til å være med på ungdommens høydepunkt i løpet av sommeren!

Vil du være med å gjøre en forskjell for ungdommene våre? Passe på ungdommene når de enten har skadet seg, eller trenger et råd i løpet av nattens timer?

DELKs ungdomsstevne på Kvitsund varer fra 27. juni til 1. juli! Send gjerne en melding til ungdomsleder Karl Erik Kjær, e-post: karl_erik@me.com, eller se www.delk.no/ungdomsstevnet-pa-kvitsund-2018/

Rapport fra Rådsmøtet i april

13. og 14. april 2018 var DELKs Rådsmøte samlet i Ryenberget kirke og skole i Oslo.

- Rådsmøtet hadde denne gang to aktuelle foredrag. Svein Granerud fra Normisjon innledet til samtale over temaet 'Den norske kirke – søsterkirke eller villfarent får?'. Espen Ottosen fra Norsk Luthersk Misjons-samband innledet over teamet 'Skapelse eller utvikling – hva lærer DELK?'. Det siste foredraget var også som innledning til rådsmøtets drøfting av en innstilling over samme tema som et utvalg hadde jobbet med over en tid.
- Forsoningsutvalgets arbeid nærmet seg slutten før et brev skulle sendes til alle som har vært elever på DELKs skoler i tidsrommet 1955 til 1990. Det er nær 2300 personer. Leder i forsoningsutvalget Elisabeth Fehn Olsen orienterte om arbeidet. Rådsmøtet i fjor høst vedtok å sende et brev til alle elever i nevnte periode. DELK ønsker å beklage overfor de som har opplevd skolegangen som smertefull og ønsker å invitere til samtaler for å bearbeide deres vonde følelser. Brevet ble sendt ut de siste dager

i april.

- Mottoet 'I Jesus, for hverandre, ut i verden' er nå vedtatt som DELKs motto i alle nødvendige instanser. DELKs administrasjon og hovedstyre avgjør den praktiske anvendelse av mottoet.
- Skal rådsmøtet også være åpent for kvinner? Vi har allerede en kvinnelig diakon, og det kan komme flere. De bør kunne møte i RM. I tillegg drøfter RM en rekke saker som ikke er læresaker, og som det er ønskelig at også kvinner er med og avgjør. RM vedtok at tilsynsmannen sammen med hovedstyret nedsetter et utvalg som skal utrede dette spørsmålet for drøfting i RM i oktober 2018.
- Skapelse vs. utvikling. Et utvalg har laget en innstilling om dette emnet til bruk primært i skolene. Jan Bygstad, Egil Helland og Erling Rantrud har forfattet dokumentene. Den endelige behandlingen utsettes til høstens RM.
- Erlend Fasmer fra DELK Møre, som er under etablering som selvstendig menighet, var tilstede og ga informasjon om arbeidet.
- Prest Andreas Johansson har vært i tje-

neeste som vikarprest i Granly og Bjerkely menigheter siden før jul 2017. Han er tidligere presteordinert og ble av RM formelt godkjent til å forrette gudstjenester i DELK.

- Hvordan etablere nye menigheter i DELK? Menighetsplantingsutvalget ved leder Eirik Thorvaldsen la fram en innstilling til retningslinjer, som ble vedtatt.
- Liturgikomiteen ved leder Jon Krokeborg la fram forslag til en endret gravferdsliturgi. Forslaget til endringen ble vedtatt.
- Liturgisk musikk. En gruppe har arbeidet med dette siden tidlig i 2017. Jon Krokeborg har ledet arbeidet og la det fram for rådsmøtet. Utvalgets forslag ble vedtatt til bruk.
- DELKs strategiplan. Hovedstyreleder Kåre Solberg ga en kort appell om å bruke strategiplanen aktivt i menighetene. Hovedstyret vil utfordre menighetene på planen fram mot generalforsamlingen i 2019.
- Misjon langs nye veier. Misjonssekretær Ulf Asp ga en sterk oppfordring til nytenkning innen misjonsarbeidet.

Arvid Ludvigsen, sekretær for rådsmøtet

Orgel fra Bjerkely til Sandefjord kirke

Det var en ivrig organist Arnfinn Nedland i Sandefjord kirke som tok imot orgelet. Orgelets plassering i kirken var helt perfekt i forhold til sted og farger. Sandefjord kirke har et mye større pipeorgel enn dette 5 stemmers pipeorgellet fra Solberg/Døvik, som skal brukes til mindre grupper og øvelser i kirkerommet.

Orgelet er bygget av Venheim Orgelbyggeri v/Nils Arne Venheim fra Skien og innviet i Solberg Kirke i des. 1996. I forbindelsen med sammenslåingen av menighetene Solberg, Venneborg og Døvik ble orgelet flyttet til Døvik kirke 8. desember 2012 og ferdig stemt og i bruk 16. mai 2013. Her ble det brukt noen år før menigheten flyttet i nye lokaler og nytt orgel ble kjøpt.

Tekst og foto: Ole Døvik

Orgelet plassert i Sandefjord kirke med dugnadsgjengen for flyttingen fra Bjerkely menighet: Hans Kristian Himberg til venstre, Hans Kristian Gunnerød, Arnfinn Nedland, ny orgeleier i Sandfjord kirke, og Alf Henrik Engen.

Bidrag via Underveis-giroene

- Julegave – menighetsplanting – kr. 70 000
- Vårgaven – DELKs administrasjon – kr. 31 000
- Gaver til Underveis nr. 4-2017 – kr. 105 000
- Gaver til Underveis nr. 1-2018 – kr. 69 000
- Kostnader for hvert blad – kr. 90 000

Én konfirmant i Nord

Konfirmant Tonje Hansen sammen med prest Boe Johannes Hermansen.

For tredje året på rad har DELK hatt konfirmasjonsgudstjeneste i Troms/Finnmark. I år var gudstjenesten i Tverrelvdalen bedehus i Alta. Det var Tonje Hansen som ble konfirmert.

Foruten de faste ledd i gudstjenesten, inneholdt den både en samtaledel, selve konfirmasjonshandlingen og nattverd, samt utdeling av bibel til Eirik Olsen (11).

Ca. 40 personer deltok i gudstjenesten. Det ble fin dag, også for presten. Og en fantastisk ramme, med snødekte fjell omkring – og en temperatur du bare kan drømme om.

Av Boe Johannes Hermansen

Gudstjeneste på Frøyland på Jæren

Da en del av medlemmene i DELK Dalane bor i Stavanger og Jæren området har man over flere år arrangert gudstjenester i området. Tidligere var gudstjenestene på Hana bedehus og på Skjæveland Misjonshus i Sandnes, men de siste årene har det altså vært på Frøyland, og man har hatt betydelig større oppmøte her. Familiene Harald og Helge Dahlstrøm har vært sentrale i å tilrettelegge gudstjenestene.

Søndag 12. mars arrangerte DELK-Dalane gudstjeneste på Frøyland forsamlingshus på Kvernaland. Med store og små var det omtrent 70 fremmøtte. Det er omtrent det samme som på tidligere gudstjenester. Det er gledelig at det er en del barnefamilier og unge som møter.

De fleste av disse har tilhørighet til Frøyland forsamlingshus og kom nok ikke først og fremst fordi det var DELK som hadde gudstjenesten. Likevel var det en del fra andre forsamlinger som hadde tatt turen for anledningen, ikke bare medlemmer, men også andre som hadde en særlig interesse for å være med på en

DELK-gudstjeneste.

Vi opplevde at de oppmøtte syntes det var fint å være der. Trolig er de færreste av dem interessert i å bli medlemmer DELK. Likevel har vi tro på at gudstjenestene kan være et positivt møte med DELK og vekke interesse for kirkesammenfunnet. Det legges opp til gudstjenester to ganger i året videre.

Tekst: Olaf Engestøl, foto: Jan Hetland

Bibel til 10-åring i Nordreisa

Et av våre yngre medlemmer i DELK i Nord, Amanda Hollevik (10), fikk bibelgave under gudstjenesten i Nordreisa i Nord-Troms 6. mai.

Det morsomme er at hun er født på samme dag som presten, Boe Johannes Hermansen, nemlig 7. februar. Men det er mange år forskjell.

Av Boe Johannes Hermansen

**Husk å melde
adresse-endring**

<i>Døpte</i>	<i>Født</i>	<i>Døpt</i>	<i>Menighet</i>
- Mikal Engestøl, Kristiansand	18.11.17	14.01.18	Kristiansand
- Maria Wakonyo Laugerud, Asker	20.04.10	18.02.18	Ryenberget
- William Klubben, Undrumsdal	06.10.17	18.03.18	Bjerkely
- Jakob Eidjord, Kristiansand	01.02.18	01.04.18	Kristiansand
- Anna Good, Kristiansand	22.03.18	02.04.18	Kristiansand
- Mats Haugen, Skien	03.01.03	01.04.18	Telemark
- Benjamin Andre Heian, Kodal	19.11.17	02.04.18	Moe
- Christian Waskaas, Tønsberg	16.05.03	15.04.18	Granly

Andre innmeldte: 22

<i>Døde</i>	<i>Født</i>	<i>Død</i>	<i>Menighet</i>
- Lars Brekke, Oslo	10.09.58	14.02.18	Ryenberget
- Anne-Berit Holmen, Sandefjord	07.12.35	27.02.18	Moe
- Thor Egil Thollefsen, Tønsberg	26.03.32	01.03.18	Granly-
- Esther Marie Hynnås, Holmestrand	18.02.35	09.03.18	Bjerkely
- Jacob Rønningen, Holmestrand	12.05.34	12.03.18	Bjerkely
- Rigmor Secher, Oslo	03.03.18	12.03.18	Ryenberget
- Liv Bergljot Ness, Holmestrand	04.06.24	14.03.18	Bjerkely
- Odd Berg Sørensen, Sandefjord	21.02.27	15.03.18	Moe
- Anders Bergan, Holmestrand	10.08.45	04.04.18	Bjerkely
- Inga Merete Bjønnes Jacobsen, Tomter	01.06.37	13.04.18	Ryenberget
- Solveig Mangelrød, Tønsberg	05.07.26	17.04.18	Granly

Utmeldte: 11

Viede

- Åsta Kaasa, Tinn Austbygd, og John Fredrik Askjer, Oslo, giftet seg i Tinn Austbygd kirke 24.03.18

I DELKs kirkebøker registreres DELK-vigsler, og de blir omtalt i denne spalten.

Underveis vil gjerne formidle når et DELK-medlem har inngått ekteskap, også når det ikke er en DELK-vigsel. Melding kan sendes til bladets redaksjon.

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK)

DELK bekjenner Jesus Kristus som Frelser og Herre og bygger på Bibelen som Guds inspirerte, ufeilbare og troverdige ord og den overordnede norm og kilde for tro, lære og liv.

DELK holder følgende bekjennelsesskrifter for å være uttrykk for den rette forståelse av hovedpunktene i Bibelen:

- De tre oldkirkelige bekjennelser: den apostoliske, den nikenske og den athanasianske
- Den augsburgske konfesjon
- Luthers lille katekisme

DELKs bekjennelse forplikter alle menigheter, tillitsvalgte, ansatte og medarbeidere for øvrig.

DELK har ca. 3.300 medlemmer fordelt på lokalmenigheter i Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark, Agder, Rogaland, Hordaland og Østfold.

DELKs utsendinger

Signe og Georg Stensland er i Nord-Afrika. E-post sendes via ulf.asp@delk.no.

Gaver til DELK

– med eller uten skattefradrag – kontonummer

Gaver til DELKs arbeid kan man gi med eller uten skattefradrag. Skattefradragsordningen gjelder nå ved to betalingsmåter:

1. Avtalegiro for hvert formål
  - a. Avtalegiro/ Avtale Straks –via DELKs nettsider: delk.no/ gaver registreres ferdig på nettsidene.
  - b. Avtalegirokupong (i kirkene eller fra DELKs kontor) fylles ut og sendes DELKs kontor

Endring av gavebeløp ved avtalegiro: opprett ny, slett den gamle, se info på www.delk.no/gaver

2. Enkeltgaver med KID-nr. for hvert formål

KID-nr. kan du få ved å ta kontakt med Venke S. Gjelstad, e-post: vsg@delk.no, telefon: 33 35 93 50

Bankkonto for gaver

- med skattefradrag: 3000 24 91210
- uten skattefradrag: 2420 22 11085

Gaveformål via DELKs hovedkontor med skattefradrag: Prestetjenesten, DELKs misjonsarbeid, Bjerkely kirke- og skolebygg, Bergen menighet bygg, Østfold menighet, Håkonsund kirke, Granly kirke - orgel.

Menighetsbidrag til disse menighetene: Telemark, Ryenberget, Granly, Bjerkely og Horten.

Gaver uten skattefradrag kan gis direkte. Noen sentrale kontor er:

- Kirkebladet Underveis: 3000 27 13949
- Bondal Fjellstue: 2680 0750503
- Bergen menighet: 3000 2300512
- Bjerkely menighet: 3000 3753553
- Dalane menighet: 3270 6709796
- Granly menighet: 2400 2380478
- Horten menighet: 2801 4683994
- Kristiansand menighet: 3000 3398095
- Moe menighet: 3000 2420259
- Nore menighet: 2351 7209147
- Ryenberget menighet: 6011 05 64719
- Sotra menighet: 3470 66 20984
- Telemark menighet: 2801 3196763
- Østfold menighet: 3000 26 70832

For flere gaveformål i DELK og kirkesamfunnets menigheter se nettsiden www.delk.no/gaver/

DELKs menigheter, kirker, skoler, kontaktpersoner og adresser

Mer kontaktinformasjon finnes på www.delk.no, gå derfra til den enkelte menighets nettside.
Oppgitte adresser er besøksadresser, for postadresser se nettsider eller annen informasjon.

DELKs HOVEDKONTOR

Åslyveien 19, 3170 Sem
Telefon: 33 35 93 50
www.delk.no
E-post: delk@delk.no
Tilsynsmann Rolf Ekenes
Telefon: 900 91 562
E-post: rolf.ekenes@delk.no

MENIGHETER, KIRKER, PRESTER OG ELDSTE

Bergen, DELK-kirken

Rosenberggaten 1, 5015 Bergen
E-post: bergen@delk.no

Jan Bygstad, prest
Telefon: 932 64 642
E-post: jan.bygstad@delk.no

Jon Magne Sønstabø, prest
Telefon: 970 87 699
E-post: jon.magne.sonstabo@delk.no

Jon Tore Lie, eldste
Henning A. Alsaker, eldste

Sotra, Håkonsund kirke

Håkonsund, 5379 Steinsland
E-post: sotra.menighet@delk.no

Jan Bygstad, prest
Telefon: 932 64 642
E-post: jan.bygstad@delk.no

Vidar Klepsvik, eldste

Re, Bjerkely kirke

Døvikveien 2, 3176 Undrumsdal

Morten Askjer, prest
Telefon: 917 37 207
E-post: morten.askjer@delk.no

Ole Døvik, eldste
Kåre Solberg, eldste
Eirik Thorvaldsen, eldste

Dalane, Bedehuset i Egersund

Johan Feyersgate 5, 4370 Egersund

Olaf Engestøl, prest
Telefon 902 04 138
E-post: olaf.engestoel@delk.no

Ottar Endresen, eldste
Jan Hetland, eldste

Horten, Langgata kirke

Langgata 50, 3187 Horten
E-post: horten.menighet@delk.no
Erling Rantrud, prest
Telefon: 916 42 047
E-post: erling.rantrud@delk.no
John L. Ludvigsen, kontaktperson

Kristiansand menighet

Gyldenløves gate 54, 4614 Kristiansand
Olaf Engestøl, prest
Telefon 902 04 138
E-post: olaf.engestoel@delk.no
Leif Skåra, eldste

Nore, Fredheim kirke

Sporan, 3630 Rødberg
Morten Askjer, prest
Telefon: 917 37 207
E-post: morten.askjer@delk.no
Ivar Haug, kontaktperson

Oslo, Ryenberget kirke

Enebakkveien 152, 0680 Oslo
Menighetskontoret
Telefon: 23 21 01 75 / 23 21 01 76
E-post: ryenbergetkirke@delk.no
Ulf Asp, prest (til 1. juli)
Telefon: 916 70 827
E-post: ulf.asp@delk.no

Kristoffer Hansen-Ekenes, prest
Telefon: 906 28 073
E-post: khe@delk.no

Elisabeth Fehn Olsen, diakon
Egil Helland, eldste
Andreas Thorsnes, eldste

Sandefjord, Moe kirke

Moveien 78, 3221 Sandefjord
E-post: Moe.menighet@delk.no
Erling Rantrud, prest
Telefon: 916 42 047
E-post: erling.rantrud@delk.no
Terje Simonsen, eldste
Hans Åge Guren, eldste

Sauherad/Midt-Telemark, Akkerhaugen kirke

Norsjølia 6, 3812 Akkerhaugen
Se Telemark menighet

Skien, Telemark Menighet

E-post: telemark.menighet@delk.no
Gudstjenester og møter er i
Hauges, Lundegt 15, 3724 Skien
Menighetens kontor:
Grensegaten 73, 3714 Skien
Jens Bjørnsgård, prest
Telefon: 928 49 725
E-post: jens.bjornsgard@delk.no
Bertil Andersson, prest
Telefon 454 82 230
E-post: bertil.andersson@delk.no

Fred Arve Fahre, eldste
Rune Høvås, eldste
Magnus Minnesjord, eldste

Tønsberg, Granly kirke

Klippeveien 1, 3122 Tønsberg
E-post: granly.menighet@delk.no

Jan Erik Askjer, prest
Telefon: 976 62 727
E-post: jan.erik.askjer@delk.no

Tore Slettvik, eldste
Roar Bjørndal, eldste
Kjell Magne Baksaas, eldste

Østfold, Missingmyra bedehus

Missingmyrveien 6, 1640 Råde
E-post: ostfold.menighet@delk.no

Boe Johannes Hermansen, prest
Telefon: 996 12 822
E-post: boe.johannes.hermansen@delk.no

Olav I Markussen, eldste
Karstein Sletteng, eldste

GRUNNSKOLER

Oslo: Ryenberget skole,

Enebakkvn 152, 0680 Oslo
Telefon: 23 21 01 61
E-post: post@ryenbergetskole.no

Re: Bjerkely skole

Døvikveien 2, 3176 Undrumsdal
Telefon: 33 06 30 30
E-post: post@bjerkelyskole.no

Sandefjord: Moe skole

Movn 78, 3221 Sandefjord
Telefon: 33 48 73 40
E-post: kontor@moeskole.no

Skien: Skauen kristelige skole

Jon Alvsonsgt 14, 3746 Skien
Telefon: 35 50 54 00
E-post: post@skauensskole.no

Tønsberg: Granly skole

Klippeveien 1, Tønsberg
Telefon: 33 00 31 10
E-post: post@granlyskole.no

**Følg med på
www.delk.no**

Bygge for livet

Program for Sankthansstevnet og Sankthansormen

Lørdag 23. juni

11.00–12.00 Åpningsmøte. Bertil Andersson

14.00–15.00 Seminarer

A «Håndfast hjelp til et slitesterkt disippelliv» Seminar ved Vidar Bakke

B «Misjon – har vi ikke noe bedre?»

Seminar ved Anne Lise Søvde Valle

C «#metoo – også i DELK?»

Seminar ved Monica Guren

D «Grill en kristen»

Ungdomsseminar med paneldeltagere

16.30–17.30 Familiemøte. Tale ved Margot Amlie Dahl

Superkoret fra Granly menighet deltar

17.30–19.30 Grilling, aktiviteter og fellesskap

19.30–20.30 Sankthanskveld – en musikalsk sommerforestilling

21.00–23.00 Ungdommenes kveld. Finn Olav F. Jøssang

Søndag 24. juni

11.00–12.30 Gudstjeneste. Preken ved Ulf Asp

12.30–14.30 Middagsservering i kafeteriaen

14.00–15.00 Søndagsskolen inviterer til bibelvandring for små og store

15.30–17.00 Avslutningsmøte.

Tale ved Morten Dahle Stærk

Sankthansormen barnefestival

Lørdag 23. juni

10.30–16.00 Aktiviteter på Gjennestad

16.30–17.30 Familiemøte

Søndag 24. juni

11.00–13.00 Gudstjeneste. Søndagsskole

13.30–17.00 Aktiviteter på Gjennestad

Flere programdetaljer og praktisk informasjon finner du på www.delk.no

Alle er hjertelig velkommen til Gjennestad!

Bertil Andersson er tidligere misjonær i Mongolia for NLM. Han har undervist ved presteskolen og var NLMs stedlige representant i landet. Han er nå prest i DELK Telemark og er engasjert bl.a i DELKs menighetsplantingsarbeid.

Vidar Mæland Bakke er prest i ByMenigheten, Sandnes, en valgmenighet i Den norske kirke. Han har tidligere vært misjonær og menighetsplanter i Brasil som utsending for NMS.

Anne Lise Søvde Valle er daglig leder i NORME – Norsk Råd for Misjon og Evangelisering. Hun er tilknyttet Pinsebevegelsen og har tidligere bl.a. vært misjonær i Spania.

Margot Amlie Dahl er lærer og har de siste årene jobbet med barne- og familiearbeid i Oslo misjonskirke Betlehem. Hun har et hjerte som brenner for at barn og unge skal bli kjent med Jesus.

Finn Olav Felipe Jøssang er bibelinspirator i Bibelleseringen og redaktør for bibelappen Connect. Han brenner for å formidle Bibelen i et format og språk folk kan forstå.

Monica Guren er sykepleier og er aktiv i DELKs menighet i Sandefjord. Hun er bl.a. engasjert i DELKs koordineringsgruppe ved seksuelle overgrep, og arbeider spesielt med forebygging og informasjon.

Morten Dahle Stærk er generalsekretær i Menneskeverd. Han har tidligere bl.a. vært forlagssjef i Luther forlag, og redaksjonsleder i Luther etter sammenslåingen med Lunde forlag.